23 Es ülé Sálomon az WR ſékibe mint király, az ő attyának Dáuidnac helyében. Es mindenben ſierenczés vala, mert enged vala néki az egéſi Izrael népe.

24 Feienként az feiedelmekis és az hatalmaſſac, annac felötte mindnyáián à Dáuid király fiaijs kezeket adác hogy Sálomonnac engedelmeſſec lennénec.

25 Es igen fel magaſitalá az WR à Sálomont mind az egéſi Izrael népe előtt: Es olly királi méltóſágot ſierze néki, mellyhöz haſonló méltoſága egy királynakis nem volt ő előtte Izrael orſiágában.

26 Touábba minec vtánna Dáuid az Iſai fia wralkodott vólna az egéſi Izraelen.

27 (Az napoc pedig mellyeken wralkodott Dáuid az Izraelen: Negyuen eſitendőt tött: Hebronban hęt eſitendeig; Ieruſálemben pedig harmintz háromig wralkodott.)

28 Meg hala Dáuid jó vénſégben, életéuel, kazdagſágáual és minden diczőſégéuel meg elegeduén: Es wralkodéc az ő fia az Sálomon ő helyette.

29 Az Dáuid királynac pedig mind első ſ. mind vtólſó[d] dólgai bőuen meg vadnac irattatuán az Sámuel, Nathán ſ. az Gad Prophéta könyueiben.

30 Minden ő orſiágláſáual, hatalmaſſágáual és háborúſágnac ideiéuel, mellyec ő rayta, az Izraelen, és az földnec minden orſiágain eſtec.

SALOMON.

d: Az az. mellyeket királyſága előtt és királyſágában czelekedett.

Első Chronica Könyvnec vége.

MASODIC CHRONICA KÖNYW.

Melyben meg irattattic az Iudab orſiágának neuekedéſe és vége, mind az Babyloniabéli fogſágból való haza iöuetelnec eſitendetéig. Be foglaltatic pedig ez könyvben 47 2. eſitendönec hiſtoriáia.

ELSŐ RESz.

Sálomon király az Iſtent dzteli Gibeonban, holott meg aiándékoztatic Iſtentől bőiczeſéggel, kazdagſággal és nagy méltóſággal.

1 Meg

1. MEg erősödék pedig Sálomon à Dáuid fia az ő országában, és a zŏ Wra Istene vęle vala, és ŏtet igen fel magasitalá.

2 Es paranczolá Sálomon az egész Izrael népének, az ezeredeseknec, századosoknac, à biráknac és az Izraelnec minden hadnagyinac, és az attyáknac feiedelminec.

3 El méne azért Sálomon, és mind az sokaság ŏ vęle eggyŭt à Gibeon hegyén való óltárhoz: Mert ott vala az Isten gyŭlekezetinec sátora, mellyet à Moses az WR szolgáia czinált vala à pusztában.

4 De az Isten ládáiát Dáuid immár az előtt Ciriath Iearimból fel vitte vala, minec vtánna añac helyet szerzett vólna; mert Ierusálemben vont vala annac sátort.

5 Ot vala az WR sátora előtt az ęrtzből czinált óltár, mellyet Besalel az Vri fia czinált vala, ki Hur fia vala: Es Sálomon à sokasággual egybe meg keresé azt.

6 Áldozéc pedig ott az ęrtzből czinált óltáron az WR előtt, melly az gyŭlekezetnec sátorában vala, áldozéc (mondom) ezer áldozatokual.

7 Azon éttzaka meg ielenéc az Isten Sálomonnac, s monda néki: Kéried az mit akarsz hogy adgyac néked.

8 Es monda Sálomon az Istennec: Te nagy kegyelmességet czelekedtél az én attyámual Dáuiddal, hogy ŏ helyette engemet királlyá tŏttél.

9 Mostan azért ŏ Wram Isten légyen állándó az te beszéded, mellyet szóllottál vólt az én attyámnac Dáuidnac, mert te választottál engemet királlyá ez soc népen, melly olly soc mint à földnec pora.

10 Mostan azért adgy nékem bŏlczeséget és tudomáñt, hogy è te néped előtt mind ki s mind be meheſſec: Mert vallyon kiczod itélhetné meg ez te soc népedet

11 Ackoron felele Isten az Sálomonnac, monduan: Miuel hogy ez vólt à te szíuedben, és nem kéuánál tŏlem gazdagságot, kénczet és tiztességet, sem ellenségid necéleteket, sem hosszú életet magadnac, hanem bŏlczeséget és tudomáñt, hogy igaz ítéletet tehetnél ez én népemen, mellyen tégedet királlyá válaztottalac.

12 Az bŏlczeséget és à tudomáñt meg adtam tenéked: Gazdagságotis pedig, kénczet és tiztességet ollyat adoc tenéked, mellyhöz hasonló nem vólt sem előtted sem vtánnad való királyoknac.

13 Alá iŏue pedig Sálomon az Gibeon hegyén való óltártól az gyŭlekezetnec sátora elől, és wralkodéc az Izraelen.

14 Sierze Sálomon szekerekétis és louagokat, és vala ŏ néki ezer és négy száz szekere, és tizen kęt ezer louagosa, mellyeket helyhez-

a: Szóláſnac modgya, mintha azt mondaná: Hogy az én feiedelemségem ez népen io szrencze légyen.

teté az ſiekereknec rendelteterett városokba, és Ieruſálemben ő maga mellé.

15 Es az király az ezüſtöt és aranyat bőwſégeſſé téué mint az köueket: Es á Cedrus fákat el bővite mint az vad fige fákat, mellyec neuekednec bőwſéggel az mezőſégben.

16 Sálomoñac pedig hoznac vala louakat Ægyptumból: Mert az király töſſéri bizonyos árron ſoc louakat véſinec vala.

17 Es mikor fel iőnec vala, hoznac vala Ægyptumból ſiekereket négy négy loual egybe hat ſiáz ezüſt pénzen, egy egy louat más fél ſiáz ezüſt pénzen. Mind az Hittęuſoknac, mind az Syriabéliecnec királyoc azockal hozatnac vala louakat (Ægyptumból.)

II. Réſz.

Sálomon akarván eppiteni házat az Iſtennec-és ő magának, az Tyruſnac királyától Cedrus fákat, és tudós meſter embereket kér. Iger bizonyos ſutalmat á fa vágóknac: Az Tyruſnac kir Ilya mindenben Sálomonnac kedue ſerint czelekeſic.

1 EL végezé pedig Sálomon magában, hogy az WR. nac házat czinálná, és magának is királi palotát.

2 Es rendelé Sálomon hetuen ezer férfiakat tereh hordani, nyóltuan ezert fa vágni á hegyben, és pallérokat ezekhöz három ezeret és hat ſázat.

3 Es küldé Sálomon köueteket az Tyrusbéli Hiram királyhoz, monduán: Az mint az én attyámual Dáuiddal czelekedtél, kinec küldöttel Cedrus fákat hogy epitene magának házat, mellyben laknéc.

4 Im én akaroc czinálni az én Wramnac Iſtenemnec neuénec házat, mellyet néki ſientellyec, és abban drága állatokból való ió illatott tegyec ő előtte, hogy ő előtte abban ſüntelen ſient kenyerec állyanac, és mind reguel mind eſtue áldozzam tüzes áldozattal ſiombat napokon, vijhóldnac napiain, és az mi Wrunknac Iſtenünknec ſienteltetett iñepin, mellyeket örökké kell czelekedniec az Izraelitáknac.

5 Az melly házat pedig czináloc, igen nagy léſien, mert az mi Iſtenünc nagyob minden Iſteneknél.

6 Es kinec vólna añi ereie hogy ő néki házat czinálhatná? Az Eeg és az Eegeknec Eegei őtet bę nem foghattyác, ſ-ki vagyoc énis hogy néki házat czinálhaſſac? Hanem hogy czac ió illatott tegyenec abban ő előtte.

7 Azért azonképpen küldgy énnékem tudós meſter embert, ki tudgyon miuelni mind aranyból, ezüſtből, ęrtzből, vasból, bárſoñból, veres és kęc ſelyemből, ki tudgyon köueket mettzeni az én meſter emberimuel egyetemben, kic Iudahban és Ieruſálemben vadnac, kiket az én attyám Dáuid ſierzett.

8 Annac felőtte küldgy Cedrus fákat, feny ő fákat, Algummim fákat. Mert tudom hogy á te ſiólgaid tudgyác vágni az Libanuſnac fáit, és imé az én ſiólgaimis vęlec léſinec.

9 Hogy

9 Hogy készíttessenec nékem sok fákat, mert czodálatos és igen nagy az melly házát czinálltatni akaroc.

10 Es imé az fa vágóknac, az te szolgaidnac adoc húsz ezer véka czéplett búzát, és húsz ezer véka árpát, húsz ezer Bath bort, és húsz ezer Bath olayt.

a: Az Zidoknál sok mértéknec nem volt, mint Corus. Satum. Gomer, Ephi, Bath, Hin, mellyekről bizonyost nē tudhatni menyet tettec. Czac hogy amaz négy féléuel száraz állatott mértec, mint gabonat, rosz, árpát. Az Batthal pedig ézHinnyel big állatot, bort, olayt, értet.

11 Felele pedig Hiram az Tyrusnac királlya leuél által ècképpen Sálomonnac: Miuel hogy az WR szerette az ő népét, azért adott tégedet ő nékic királyúl.

12 Ismégien monda Hiram király: Aldott az Izraelnec WRa Istene, ki mind à menyet s-mind az földet teremtette, ki illyen bölcz, tudós, okos és értelmes fiat adott vólt Dáuid királynac, hogy ki mind az WRnac házát, mind magánac királi palotát akar eppíteni.

13 Im küldöttem azért bölcz és tudós férfiat, ki az én attyámé Hiramé vólt.

14 Az Dan nemzetségének leáni közzül való asszsioni állat fiát, és az ő attyát ki Tyrus városból való, ki tud miuelni aranyból, ezüstből, értzből, vasból, kőuekből, fákból, bársonból, kęc, feiér és veres selyemből, es minden fęle mettzést meg mettzeni, és gondolni mindent valamit eleibe adnac, az én WRamnac az Dáuid királynac az te attyádnac tudós mesteriuel egybe.

15 Azért az melly búzát, árpát, olayt, es bort igért az én WRam, küldgye el az ő szolgainac.

16 Mi pedig à Libanus hegyén vágúnc fát az menyi szükség lészién, és el viszüc azokat szálakon az tengeren Ioppehoz, te onnét viteszed Ieruzálembe.

17 Meg számláltatá azért Sálomon mind az idegen férfiakat az Izraelnecföldén, az ő attyának à Dáuid királynac meg számláltatása után, és találtatának száz ötuen ezeren, ismég három ezeren és hat százan.

18 Es választá azoc közzül hetuen ezer tereh hordókat, fa vágásra pedig az hegyben nyóltzuan ezeret, palléroknac rendelé három ezert és hat százat.

III. Rész.

Meg iratatic ez Cáputban az Templumnac heyle, eppítésének ideie, és annac részei, mind azzal egybe, miből, és menyből formára czináltac.

1 CZináltatni kezdé azért Sálomon az WR házát Ieruzálemben à Morijah hegyén, melly Dáuidnac az ő attyának meg mutattatott vala, az helyen mellyet készítet vala Dáuid az Iebuzęus Ornan szerdién. 1. Reg: 6. 2. Reg: 24. 1. Parak: 21.

2 El kezdé pedig az eppítést az másodic napian, királyságának negyedic esztendeiében.

3 Es illyen mértéckel éle Sálomon az Isten házának fundalásában, hosszusága az elsö mérésben a vala hatuan sing, szęlessége húsz.

a: Azért mondgya elsö mérésnec, mert ez ötöszer mindenestől az egész alkorsunnac hosszának hatuan singet mértec, melyből az után husat ad Sanctorūnac szakasztattác.

4 Az hosszusága előtt való tornátz, az Templumnac szęlessége szerint, húsz sing vala, magassága száz húsz, és bę búrítá azt belől tiszta arannyal.

5 Az deréc házat pedig meg bélleté iegenye fáckal, mellyet iſmég tizta aranyual bę búrita, mellyen pálma fáknac, és egybe kapczolt lántzoknac formáiát metszeté.

6 Az Templumnac paſimontomátis megrakatá drága márvány kőueckel igen ſiép ékeſſen: Az arany pedig vala Páruaimból való. b

b: Az Illyr emberek Hauilából való aranynac mondgyác, mellyről emlekezic. Moſes, Gen: 2. Mert ott vagyon egy Parbatia nevű város.

7 Meg bélleté pedig az házac gerendáit, aytó mellékit, falait és az aytókatis aranyual, és metzeté az Templumnac falaira Cherubim formákat.

8 Meg czinaltatá à Sancta Sanctorum házátis, mellynec hoſſia ſága vala egy aráńt à deréc háznac ſęleſſégéuel, tudni illic húſi ſing, ſęleſségeis húſi: Es meg bélleté hat ſáz talentum tizea arannyal.

9 Az ſiegeknec pedig neheſſégec téſſen vala ötuen arany Sicluſt: Az felsö házatis arannyal meg bélleté.

10 Czináltatá pedig az Templumnac belsö réſſében ket Cherubimotis, két gyermeknec formáiára, kiket meg aranyaztatá.

11 Az Cherubim ſiárnyainac hoſſiaſága húſi ſing vala: Eggyic ſiárnya öt ſing vala, és à háznac falához ęr vala, az máſodic ſiárnyais öt ſing vala, és az máſic Cherubim ſiárnyát ęri vala.

12 Es igy ęr vala az Cherubimnac eggyic ſiárnya, melly öt ſing vala, az ház kő falához, à máſic ſiárnya, melly eſmét öt ſing vala, az máſic Cherubim ſiárnyához.

13 Azért ez két Cherubimnac ſiárnyai, húſi ſingnire valának kiterieztetue: Es azoc lábokon állanac vala, és az ő ortzáioc oda bę valx fordúlua.

c: Az ez, nem ugyanaz egyéb hanem egy máſſa, és à Sancta Sanctorum falaira, eggyic iob felöl, maſic bal felöl valóztadalara.

14 Annac felötte kárpitotis czináltatá, kęc, ſiederies, veres és feiér ſelyemből, mellyekre Cherubim formákatis czináltatá.

15 Két oſſilopotis czináltatá az ház előtt, mellyeknec hoſſia harmintz öt ſing vala, és gombot felöl reáia, melly öt ſing vala.

16 Czináltatá lántzoknac formáiátis, mint ſinte à Templum belsö réſſében, és helyhezteté az oſſilopoknac gombiaira: Száz pomagranát formátis czináltatá, mellyeket à lántzokba helyhezteté.

17 Es fel állatá ez oſſilopokat az Templum aytáia előtt, eggyiket iob felöl, az máſikat bal felöl: Es neuezé az iobfelöl valót Iachinnac, à bal felöl valót pedig Boaznac.

IIII. Réſz.

Meg iratatic ez Cáputban az egő áldozatra való oltárnac, az öntöt tengernec, vaſuknac, gyertya tartóknac, aſtaloknac, az Templum körül való tornátzoknac, az két nagy oſſilopoknac, és egyéb ſzerſámoknac megczináltatá.

1 CZináltá annac felötte ęrtz oltárt, mellynec hoſſiaſága húſi ſing, ſęleſségeis húſi ſing, magaſſága pedig tíz ſing vala. 3. Reg. 7.

2 Czinálá öntött tengertis, mellynec eggyic ſęle az ellenbe való ſęléhöz tíz ſing vala, körös

ſága

környül keregdéd vala: Magasſága öt ſing vala, és harmintz ſing ſinór çri vala bę à kerületit.

3 Ökröknec formáiáis vala az alatt körös körül, mellyec meg környekezic vala az tengert, tíz ſingnire környekezic vala meg à tengert körös körül. Két rendel öntettec vala az ökrök, annac öntéſébe.

a Nemellyec ezt igy magyarázzác, hogy minden ſingen tiz tiz ökör ſöc öntettec vólt két rendel; mellyec mindeneſtűl tőrte 100 ökör ſiákat.

4 All vala pedig az tenger tizen két ökrökön: Hárma néz vala Eſſakra, hárma nap nyugatra, hárma Délre, ſ. hárma napkeletre: Es az tenger vala azokon felől. Azoknac pedig minden hátúlsó réſſec oda bę vala.

5 Temérdékſége pedig vala egy tenyérni, és annac aiaka mint à pohárnac aiaka, és à mint Liliumnac virága: Mellybe fér vala három ezer Bath víz.

b Perdítható kőtnec vagy medencéknek.

6 Czinála annac felötte tíz valút, b és helyhezteté ötét iob kęz felől, ötét bal kęz felől, hogy azokból moſnác az áldozatra való baromnac húſát; az tengert pedig hogy abból moſodnának az Papoc.

7 Czinála annac felötte tíz arany gyertya tartókatis egy máſhoz haſonlatoſſakot. Es helyhezteté az Templumban, ötét iob kęz felöl, ötét bal kęz felöl.

8 Czinála annac felötte tíz aſſtalokatis, mellyeket helyhezteté az Templumban, ötét iob kęz felöl, ötét bal kęz felöl. Es czinála ſiáz arany poharokatis.

9 Meg czinála az Papoc tornátzáis, és az nagy tornátzot (körös környül,) és aytókat az tornátzra, és azoknac aytait çrtzel búríta meg.

10 Toubbá az tengert helyhezteté iob kęz felöl, Nap keletre Délnec ellenébe.

11 Czinála annac felötte az Huram vas fazékákat, ſeprüket, medentzéket, és el végezé az miuet az mellyet kell vala czinálni Sálomon királynac az Iſten házánac ſiükſégére.

12 Tudni illic két oſſilopokat, és két karikát az oſſilopoc teteién való Coronáckal egybe, és hálóhoz haſonlatos fierſiámokat; hogy bę fedeznéc az két oſſilopoc teteién való coronákat.

13 Es négy ſiáz pomagranát formákat az két hálókba: Két rend pomagranátoc valánac mindenic hálóba, mellyec czinálttatac vala az oſſilopoc teteién való coronás karikáknac bę fedezéſére.

14 Czinála talpokatis, és azokon felől czinálá az valúkat.

15 Egy tengert és tizen két ökröket az alá.

16 Vas fazékákat, ſeprüket, három ágú vellákat, és minden fierſiámokat meg czinálá Huramal az ö attyáual az Sálomon királynac, az WR házánac ſiükſégére, tizta çrtzből.

Láſd meg adá fel Cap. 2. 14. versben, as meſſer embernec az ki ezeket czinálta Churam vólt nęue. az attyánakis Aſſonnac vólt.

17 Az Iordán mezeién öntéte azokat à király az agyagos földbe, Suchoth között es Sarédatha között.

18 Czinálá pedig Sálomon ezeket az edényeket nagy bőwségesſen, mert az ęrtznec mértékénec ſámát nem tudhattác.

19 Meg kéſíté azért Sálomon az Iſten házánac minden edénit: Az arany óltártis, és az aſztalókat mellyekre helyheztetic valá az ſient kenyereket.

20 Az gyertia tartókatis és azoknac ſőuednekitis, hogy égnénec azoc az ő rendec ſierint az Sancta Sanctorum előtt: Tizta aranyból.

21 Annac virágaitis, ſőuednekit és óllóitis aranyból: Melly vala Finum arany.

22 Az éneklő ſierſámokatis, medentzéket, kalánokat és tőmiénezőket tizta aranyból: Es az Sancta Sanctorum házánac belső aytait, és az Templum házánakis belső aytait aranyból.

V. Réſz.

Az Sálomon egybe hiuatván á Papokat és az népnec feiedelmit, az Iſten ládáit Syonból az Sancta Sanctorumba viſi. Az ſátorris á ſient edéniekkel egybe Gibeonból alá hozattya az Iſten házának kénczei közzé. Holott az Iſten az ő ielen való vóltának látható ielét mutattya.

1 EL végeztetéc pedig az Iſten házánac minden miue, mellyet miuelteté Salomon. Es bę viué Sálomon az ő attyátúl ſienteltetett ioſiágot, ezűſtöt, aranyat és minden edényeket, és helyhezteté azokat az Iſten házánac kéncze közzé.

1.Reg.7.

2 Ackoron Sálomon őſſue hiuatá az Izrael véneit, és mind az ezeredeſeknec feiedelmit, és az Izrael háza népénec feiedelmit, Ieruſálembe, hogy fel vinnéc az WR ſiőuetſégénec ládáiát, az Dávid városából Syonból.

3 Gyűlénec azért feienként az Izraelnec fiai az királyhoz á hetedik hónac innépén.

4 El jőuénec azért mind az Izraelnec vén népei, és az Leuitác fogác az WR ládáját.

5 Es fel viuéc az ládát, és á gyülekezetnec ſátorát, és minden ſient edényeket, mellyec valánac az ſátorban, fel viuéc mondom azokat az Papoc és az Leuitác.

6 Sálomon király pedig és az Izraelnec ſokaſága, az kic ő hozzáia gyűltenec vala, az láda előtt iuhokat és ökröket áldoznac vala, mellyec meg ſem ſzámláltatnac vala az ſokſág miá.

7 Es bę viuéc az Papoc az WR ſiőuetſégénec ládáiát az ő helyére, az Iſten házánac belső réſzébe az Sancta Sanctorumba, az Cherubim ſzárnyai alá.

8 Az Cherubimoc pedig az ő ſzárnyokat ki terieztic vala az láda felőtt: Es bę fedezic vala az Cherubimoc az ládát mind az fogatoiual egyetembe.

9 Az után killyeb vonác az ládánac fogatóit, úgy hogy az fogatoinac végei meg láttatnánac az ládán kiuől az Sancta Sanctorumban, ańac első réſzie felől: De onnét kiuől nem láttatnac vala. Es ott vólt (az láda) mind ez mai napiglan.

10 Nem

10 Nem vólt egyéb az ládában, hanem à Moſes két tábláia, mellyeket ö àHoreb hegyén tett vala abba, mikor az WR ſiöuetſéget tett vólt az Izrael fiaiual, hogy Ægyptumból ki iöttenec vala.

Az Annac adgya okát hóg az Papoc az napon minden arralomnélkül mentec bé az Templumba, és annac belsö réſzébe, meg nem tartván az ö rendeket.

11 Lön pedig, mikoron az Papoc ki iöttenec vólna à Sanctuariumból, (4 mert mindnyájan az Papoc, à kic ott valánac, magokat meg ſienteltec vala, és ackor nem kellet meg tartanioc az ö rendeket.

12 Haſonlatos képpen az énekes Leuitác, kic Aſaphtul, Hemantul, Ieduthuntul valánac, mind fioc mind rokonoc feiér ruhába öltözuén, Cymbalmokual, Nablumockal, hegedöckel álnac vala nap kelet felöl az óltárnál, és ö véle ſiáz húſi kürtölö Papoc.

13 Mert az kürtölöknec és énekléknec tiſztec vala egyenlöképpen zengeni az Iſtennec dicséretire és tizteletire:) Es mikor nagy fel ſióual éneklenénec kürtökuel, Cymbalmockal, és minden féle zengö ſierſiámockal, és mikoron az WRat diczérnéc, monduán: Mert igen ió az WR, mert öröcké való az ö irgalmaſſága, (lön mondom) hogy az WR házát az füſt bé telne.

14 Anniera hogy az Papoc nem ſiolgálhatnának az füſtnec miatta, mert az WRnac diczöſége az Iſten házát bé töltötte vala.

meg halgaſſa, vagy az Templumban vagy maſutt, az városra és az Templumra az ezál forduluán könyörgenec.

1 ACkor monda Sálomon: Az WR mondotta hogy homályban lakoznéc.

1. Reg: 8. Leuit. 16. 4: Az az, ezzel ielentette meg Iſten hogy ieſus vagyö, és ö néki kedues dolgot czeleskedtem, mert latom hogy à Templum tetö fölhöuel, melyben mondotta hogy laknic.

2 En pedig házat czináléc tenéked, lakó helyet, melyben lakozzál mind öröcké.

3 Fordíta azért az király az ö ortzáiát az Izrael népére, és meg áldá öket: (Az ſokaſág pedig fenn áll vala.)

4 Es monda: Aldott az Izraelnec WR a Iſtene, ki ſióllott vólt az ö ſiáiával, az én attyámnac Dáuidnac, és hatalmas kezével megis tellyeſitette fogadáſát, monduán:

5 Az naptól fogua hogy ki hozám az én népemet az Ægyptum földéből, nem válaſztottam egy városſis az Izrael nemzetſégéből az én házamnac eppítéſére, mellyben az én neuem lenne, àképpen egyéb férfiat ſem, hogy lenne az én népemnec az Izraelnec vezére.

6 Hanem válaztottam az Ieruſálem városát, hogy az én neuem abban tiſiteltetnéc: Es válaztám Dáuidot, hogy lenne vezére az én népemnec.

7 Vólt pedig az én attyámnac Dáuidnac ſiiuében illyen végezés, hogy eppítene az Izrael WRánac Iſtenénec neuénec házat.

8 De az WR ezt mondotta vala ö néki: Miuel hogy ſiiuedbenel tökélletted vala, hogy énnékem házat czinály, iól tetted azt hogy ollyan ſiándéckal vóltál.

9 De

VI. Réſz.

Ez Cáputban az Sálomon király az WR Iſtennec hálákat ád, és könyörög ö nékie az vj Templumban, hogy mind az Sidóknac mind egyéb nemzetſégnec könyörgéſeket

9 De te nem czinálſi énnékem házat, hanem à te fiad, ki az te ágyékodból ſiármazic, ő fog énnékem házat czinálni.

10 Azért az WR meg tellyeſitette az ő mondáſát, mellyet ſiólloott vólt attyámnac: Mert az én attyám helyett én wralkodom, és ülöc az Izraelnec királi ſiękiben, à mint az WR meg mondotta vólt, és az házatis meg czináltattam az Izrael Wránac Iſténénec neuénec.

11 Holott helheztettem az ládát, mellyben az WRnac ſiöuetſége vagyon, mellyet ſierzet vólt az Izrael fiaiual.

12 All vala pedig ackor Sálomon az WR óltára elött, az Izrael népénec elötte, és kezeit ki teriezette vala.

13 (Mert Sálomon egy ſięket czináltatott vala ęrtzböl, mellyet helyheztetet vala az tornátznac közepin: Mellynec hoſſia öt ſing vala, ſiéleſſégeis öt, magaſſága három ſing vala:) Fel álla mondom abba, és tęrdeire eſuén az egéſi Izrael népénec elötte, kezeit az Eeg felé ki terieſté.

14 Es monda: O Izraelnec Wra Iſtene, ninczen te hozzád haſonló Iſten ſem mennyen ſem földön, ki meg örized à te fogadáſodat és kegyelmeſſégedet az te ſiólgaidhoz, kic te elötted tökélletes ſiiuel iárnac.

15 Ki meg örized à mit ſiólottál vólt az én attyámnac Dáuidnac: Az mint ſiáddal ſiólottál vólt, azonképpen hatalmas kezeddel bę töltéd, az mint ez mai napon láttyuc.

16 Moſtan azért ô Izraelnec Wra Iſtene, tellyeſicz bę az mint az te ſiolgádnac Dáuidnac ſiólottál vólt, monduán: Nem fogy el én elölem az Izraelnec királi ſiękiben ülö férfi, de vgy ha az te fiaidis az ő vtokat meg örizendic, az az, hogy ha az én töruénimben iárandnac, az mint én elöttem te jártál.

17 Moſtan azért kérlec męgis ô Izraelnec WRa Iſtene, bizonîtaſſéc meg az ſió, mellyet ſiólottál vólt à te ſiolgádnac Dáuidnac.

18 (Iólehet auagy lakozhatnéké való ſággal az Iſten è földön az emberec között? Im az Eegec és az Eegeknec Eegei tégedet bę nem foghatnac, menyiuel inkáb bę nem foghat ez ház mellyet czináltam.)

19 Hogy tekincz az te ſiolgádnac könyörgéſére és imátſágára ô én WRam Iſtenem, meg halgatuán kiáltáſát és könyörgéſét, mellyel könyörög à te ſiolgád te elötted.

20 Hogy az te ſiemeid éijel és nappal ez házra figyelmezzenec, ez helyre melyről mondottad vólt, hogy az te neuedet abban helyhezteted, meg halgatuán könyörgéſét à te ſiolgádnac, mikor ez helyen könyörgene.

21 Halgasd meg azért az te ſiolgádnac, és az te népednec az Izraelnec könyörgéſét, mellyel könyörgeni fognac ez helyen, te, mondom meg halgaſſad az te lakó

kó mennyei helyedből, és meg halgatuán őket keduezz nékiec.

22 Mikoron valaki vétkezendic az ő fele baráttya ellen, és annac hitet vetend hogy meg esketteſſe azt, és eskűuéle te elődben iutand ez házban az óltár eleibe.

23 Te meg halgaſſad à menyből, és ő köztöc tégy igaz itéletet, az Iſtentelent meg büntetuén az ő haſſága ſierint, és az igazat meg igazituán az ő igaſſága ſierint.

24 Ha mikor az te néped az ellenſég fegyuerétől meg verettetic, miuel hogy te ellened vétkeztec vólt, és meg tęruén valláſt teend az te neuedről, és könyörgenec te elöttedőe házban.

25 Te meg halgaſſad az menyből, és légy kegyelmes à te népednec az Izraelnec bűnénec, és őket meg hozzad ez földre, mellyet adtál ő nékic és az ő attyoknac.

26 Mikor az ęg bę zároitatic hogy eſső ne légyen, miuel hogy à te néped vétkezet vólna te ellened, és ez helyen könyörgenec, és valláſt téſinec à te neuedről, és meg tęrnec bűnökből, minec vtáña őket meg ſanyargatandod.

27 Te meg halgaſſad à menyből és légy kegyelmes az te ſiolgaidnac és à te népednec az Izraelnec, minec vtánna őket meg tanîtandod az igaz vtra, az mellyen iárianac, és eſsőt adgy ez földnec ſiinére, mellyet adtál az te népednec örökſégül.

28 Ha mikor ęhſég leend ez földön auagy dög halál, auagy aſiálſág, auagy rágya auagy ſáska, auagy ezere bogár, auagy mikor az ellenſég őtet meg ſorſtandgya az ő birodalmoknac földében, akar mi fęle czapás és nyomoruſág leend.

29 Minden könyörgéſt és minden imátſágot, mellyet akar melly ember teend, akar az egéſi Izrael népe minec vtánna kiki eſiébe veiendi az ő czapáſát és nyaualyáiát, és kezeit ez házban ki terieſitendi.

30 Te meg halgaſſad az menyből, az te ülő helyedből, és légy kegyelmes nékic, és kinec kinec mind az ő ęrdeme ſierint fizeſs, vgy mint kinec ſiiuét látod, (mert czac te egyedől látod által az embereknec ſiiueket.)

31 Hogy féllyenec tégedet, járuán az te vtaidon mîglen élnec ez földön, mellyet adtal vólt az mi atty áinknac.

32 Sőt męg az idegęneketis, à kic nem te néped közzül az Izrael közzül valóc, hanem meſiűñen iöttenec à te nagy Neuedért, és à te hatalmas kezedért, és az te ki terieſitett karodért, mikor ide iutuán könyörgenec ez házban.

33 Te meg halgaſſad az menyből à te ülő helyedből, és à ſierint czelekedgyél az mint az idegen kiáltott te hozzád, hogy meg eſmerie minden fęle nép az te Neuedet, és tiztellyen tégedet, az mint az te néped az Izrael, és hogy meg tudgyác hogy à te neuedről neueztetic ez ház mellyet én eppîtettem.

34 Ha mikor ez nép haddal ki ménend az ő ellenſégire azon à vton az mellyen el boczátod, ha könyörögnec te néked ez város felé és ez ház felé fordúluán, mellyet az te neuednec czináltam.

35 Te meg halgaſſad az népnec könyörgéſét és imátſágát, és tégy itéletet érőttec.

3.Reg.8. Eccl.7. 1.Ioan:1. 36 Ha vétendnec ellened, (mert egy emberis ninczen az ki nem vétkeznéc,) és ráioc meg haraguduán, az ellenſég kezében adandot őket, és őket fogſágba viendic meſſe földre vagy közölre.

37 Ha az idegen földön az, holott fogua tartatnac magokat eſſékbe véſsic és meg tęruén az ő fogſágoknac helyén könyörgendnec és ezt mondandgyác: Vétkeztünc, hamiſſan és gonoſsúl czelekedtünc.

38 Es meg tęrendnec te hozzád tellyes ſiuókból és tellyes lelkekből à fogſágnac földében, à holott őket fogua tartyác, és könyörgendnec ez ő földöc felé fordúluán, mellyet adtál vólt az ő attyoknac, és ez város felé, mellyet válaſitottál magadnac, és ez ház felé, mellyet az te neuednec eppítettem.

39 Meg halgaſſad ackor az ő könyörgéſéket és imátſágokat à te lakó helyedből, és viſeld gondgyokat, légy engedelmes à te népednec, az melly ellened vétett vólna.

40 Moſtan azért ő én Iſtenem legyenec à te ſiemeid és fűleid figyelmeteſec ez helyben lett könyörgéſre.

41 Moſtan mondom, kelly fel oh én WRam Iſtenem az et nyugodalmadba, te és à te hatalmaſſágodnac ládáia: Az te Papiaid öltözteſſenec fel ſegîtſéggel, b és à te ſientid öruendezzenec minden ióban.

a Az ez. Nyugotgnal ez helyen, és lakiſal itt. Pſal 131.

b Az az, mint egy ſzövetſégnec ládáia.

42 O WRam Iſten, ne vtáld meg az te meg kenett királyodnac ortzáiát: Emlekezzél meg az Dáuidhoz te ſiolgádhoz való nagy irgalmaſſágidról.

VII. Réſz.

Sálomon király ſoc áldozatockal meg ſenteli az WR házác, és minec vtánna az ſatoros innepét meg ſenteltette vólna, à kőlléget el boczátya.

1 ES mikoron Sálomon el végezte vólna az könyörgéſt, tűz ſiálla le az Egből és az áldozatokat mind meg emésité, és az WR diczőſége bę tőlté az házat.

2 Anniera hogy męg az Papokis bę nem mehetnec vala az WR házába, mert az WR diczőſége mind bę fogta vólna az ő házát.

3 Az Izrael fiai pedig feienként láttyác vala, mikoron à tűz alá ſiállot vala, és az WR diczőſégeis à házra, és hancat homloc le búrúlánac à págimontomra, és imádác és tiztelec az WRat: Mert igen jó, mert öröcké meg marad az ő kegyelmeſſége.

4 Az király pedig mind az ſokaſágual ſietnec vala áldozni az WR elött.

5 Aldo-

5 Áldozéc azért Sálomon király husson két ezer baromual és száz husz ezer iuhockal, mikor az király à sokasággal egyetemben az WR házat meg szentelnéc.

6 Az Papoc pedig foglalatosoc valának az ő tiztekben: Az Leuitákis (állnac vala) az WRnac minden zengő szerszámiual, mellyeket Dáuid király szerzett vala, diczéruén az WRat, az Dáuid diczéreti által, melly az ő kezekbe adattott vala: Miuel hogy örőcké vólna az ő irgalmassága, az Papoc közzül pedig némelyec ellenben kürtőlnec vala, mikor mind az Izraelitác talpokon állanának.

7 Annac felőtte meg szentelé Sálomon az tornátznac közepit, melly vala az WR háza előtt, mert ottis áldozéc egésszen égő áldozattal, és hálá adó áldozatnac keuerszuel: Mert az ércznből czinált óltárra nem fér vala enni soc áldozat, sem az Minha, sem az köuérség.

8 Es innepet szentelé ackor Sálomon hét napig, az egész Izrael népéuel egybe, melly igen nagy gyülekezet vala: Mert oda gyültec vala Hamattól fogua szinte az Ægyptus patakáig.

9 Nyóltzad napon pedig mindnyáján egybe gyülénec, mert az óltárt hét napig szenteléc, az fő innepetis hét napig.

10 Huszon harmádic napián pedig az hetedic hólnapnac, el boczátá à tőle népet az ő házokba, azoc felől való nagy örömel és vigassággal, mellyeckel vólt az WR Dáuidhoz, Sálomonhoz és az Izrael népéhöz.

11 El végezé pedig Sálomon mind az WR házát s. mind az ő királi palotáiát, mind az szerint válamint az előtt sziuében eltőkéllette vala: Mind az WR házát s. mind az ő magaét nagy szépén el végezé.

12 Meg jelenéc pedig az WR Sálomonnac azon éjjel, s. monda néki: Meg halgattam az te könyörgésedet, és válaztottam ez helyet magamnac áldozatnac házának.

13 Ha mikor az Eeget meg tartoztarandom hogy esőt ne adgyon, és ha mikor az sáskának meg hagyandom hogy az földet megemésszéc, ismégien à mikor dög halált boczátandoc az én népemre.

14 Es megalázandgyác ő magokat, az kic az én neuemről neueztetnec, és az én ortzámot megkeresendic s. megtérendnec az ő gonosz útokról: Enis meg halgatom őket az menyből, keduezec az ő bűnöknec, földöketis meg szabadîtom.

15 Immár az én szemeim nîtua lésznec és füleim figyelmetesec lésznec és helyen lőtt könyörgésre.

16 Mert immár válaztottam és meg szenteltem ez házat, hogy az én neuem abban légyen mind örőcké: Es mind szemem mind szivem ott légyen mindenkoron.

17 Te pedig ha járándasi én elöttem az mint à teattyád iárt, ugy hogy mindeneſtöl àcképpen czelekedgyél az mint paranczoltam, rendeléſimet és töruényemet meg örizended.

18 Enis megerösſitem az te királi ſiçkedet, à mint ſiouetſéget tettem vólt Dáuiddal à te attyáddal, monduán: Magua nem ſiakad az Izraelben wralkodó férfiunac.

19 Hogy ha pedig ti én tülem el ſiakadandotoc, rend tartaſimat és paranczolatimat el hagyandgyátoc; mellyeket elötökben adtam, és el ménuén ſiolgálandotoc az idegen Iſteneknec, és azoc elött meg haioltoc.

20 Ki ſiaggatom öket ez énföldemböl: Ez én házamat pedig mellyet az én neuemnec ſientéltem, ortzám elöl el vetem, tanuſságúl és példa beſiédül adom minden nemzetſégnec.

21 Es ez hîres neues házon minden ſzton iáróc almelkodni fognac, és ezt mondgyác: Miért miuelte az WR ezt ez földuel és ez házzal?

22 Es azt felelic: Azért mert el hadtác vólt az ö attyoknac WRát Iſtenét, à ki öket ki hozta vólt Ægyptum földéböl, és idegen Iſteneket válaztottac magoknac, azokat imádtác és azoknac ſiolgáltác; azért (mondom) hozta Iſtenis ráioc ez nagy veſiedelmet.

VIII Reſz.

Lásd meg ez Capitnac ſummáia, 1. Reg: 9. mert az azzal mindeneſtöl egy.

1 LÖN pedig húſz eſztendö múluán, minec vtánna Sálomon el végeſite vólna mind az WR házát ſ. mind az ö király palotáiát.

2 Sálomon meg eppîté az városokat, mellyeket ö néki az Hyram adott vala, és azokba az Izrael népét ſiállîta.

3 Az után Sálmon méne Hamat Sobára, és azt meg véué.

4 Es Thadmort meg eppîté az puſztában mind az kéncz tartó városockal egyetemben, mellyeket Hamath földén eppîté.

5 Annac felötte mind az fölsö ſ. mind az alsó Bethhoront meg eppîté kö falockal, kapuckal és zárokual.

6 Baalatotis és minden kéncz tartó helyeket, mellyec Sálomoné valának, meg eppîté az ſiekereknec és à louagoſoknakis minden városokat, és mindent az mi néki tettzet mind meg eppîté Ieruſálemben, az Libanuſon és az ö egéſi birodalmában.

7 Touábba az népet, az melly meg maradott vala az Hittçuſoc közzül, az Emorrçuſoc, Perizçuſoc, Hiuçuſoc és az Iebuſçuſoc közzül, kic nem vóltanac az Izrael népe közzül.

8 Hanem azoknac fiai közzül, kic meg marattac vala az földön ö vtánnoc, kiket az Izrael fiai el nem veſztének, azokat Sálomon adó fizetöcké téué mind ez mai napig.

9 Az Izrael fiai közzül pedig, az kiket Sálomon ſiólgacká nem

tön az

tőn az ő külsö dolgaiban: (Mert ők valának hadakozó férfiac, és az ő hadgyinac feiedelmi, mind ſiekereinec és louagainac feiedelmi.)

10 Azoc közzül mondom hogy valának az gonduiſelőknec feiedelmi, kic az Sálomonnac gondgyát viſelic vala, kęt ſiázan és ötuenen, kic wralkodnac vala az népen.

11 Touábba Sálomon fel viteté az Pharaó leányát az Dáuid városából, az házba mellyet néki eppitet vala; mert ezt monda, nem lakhatic az én feleſégem az Izrael királlyának az Dáuidnac házában: Mert ſientſéges, miuel hogy az WR ládáia abban vólt.

12 Ackoron Sálomon áldozéc az WRnac az ő óltárán, mellyet rakatott vala az tornátz előtt.

13 Hogy minden napon áldoznának azon az Moſesnec paranczolattya ſierint, ſiombat napokon, à hólnapoknac elsö napian, és eſtendö által az fö innepeken háromſior: Tudni illic; az pogáczáknac innépén, az heteknec innépén, a az látoros innépén.

a: Heteknec innepénec neuezetic az Pinkeſt innepe, miuel hég Huſuet után hetedic hetben eſic vala.

14 És el rendelé az ő attyának Dáuidnac rendeléſe ſierint à Papokat az ő ſiolgálattyokra, az Leuitákatis az ő tiſztekben, hogy diczérnéc az Iſtent és ſiolgálnának az Papoc előtt minden napon: Az aytón állókatis az ő oſztáſoc ſierint minden kapukra: Mert ez vólt az Iſten emberének Dáuidnac paranczolattya

15 El ſem táuozának az király paranczolattyától, mellyet paranczolt vala à Papoknac és Leuitáknac, minden tiztben, és az kéncznec ſáfárláſábannis.

16 Mikor el végezödött vólna à Sálomannac mindeneſtül fogua való miue, mind ez mai napig, az WR házának fundamentomának fel vetéſétől fogua mind addig mig azt el végeſite vólna: Mikor immár az WR háza el kéſitült vólna.

17 Ackoron el méne Sálomon Eſiongaberbe és Elotba, melly vala à tenger partyán, Edomnac földében.

18 Es küldé Hiram király az ő ſiólgai által néki haiókat, és tudós haiós meſtereket, és ménének az Sálomon ſiólgaiual egybe Ophirba, honnan hozának négy ſiáz és ötuen talentum aranyat, mellyet viuének Sálomon királynac.

IX. Réſz.

Láſd meg ennec ſummáiát, 1. Reg: 10. Mert ez Cápur mind egy, és egy dologról vagyon azzal.

1 AZ Sabanac kiralyne aſiionya pedig, mikor hallotta vólna à Sálomoñac hîrét, el iöue hogy meg kéſértené Sálomont példa beſiédben, Ieruſálemben, igen nagy ſereguel, teuéckel, mellyec hoznac vala drága fü ſierſiámokat, aranyat nagy bőwſéggel, drága köueket, és bę ménuén Sálomonhoz meg ielenté ő néki valami az ő ſiuében vala.

3 Reg: 10. Matth. 12. Luc. 11.

2 Meg felelé pedig Sálomon néki minden beſédére, és ſemmi el nem vólt titkolua ő tőle, mellyet meg nem mondotta vólna néki.

3 Es látá az Sababéli királyne aſſiony à Sálomonnac az ő nagy bőlczeſégét és minden házát, az mellyet eppített vala.

4 Az ő aſztalának étkét, ſiólgainakis űlő helyeket és allapattyokat, öltözeteketis àcképpen, pohárnokit és azoknac drága ruháiokat, és az áldozatot mellyet áldozic vala az WR házában: Es à nagy almélkodás miatt lélekis alég vala ő benne.

5 Es monda az királynac: Lám mind igáz vólt valamit hallottam vólt az én lakó földemben az te dólgaidról és bőlczeſégedről.

6 Es nem hiſiem vala ſauokat àkic beſiéllic vala nékem, mîglen én magam el iönnéc, és ſemeimmel látnám: De felét ſem mondottác vólt meg énnékem az te nagy bőlczeſégednec, ſockalis meg hallattad à te hîredet, mellyet hallottam felőled.

7 Bódogoc az te embereid, és bódogoc ezec az te ſiólgaid kic mindenkor te előtted állanac, és halgattyác az te bőlczeſégedet.

8 Légyen az te Wrad Iſtened áldott, ki tégedet annîra ſieretett, hogy helheztetné tégedet az ő ſiękibe, hogy lennél az te Wradnac Iſtenednec királlya, miuel hogy az te Wrad Iſtened ſierette az Izraelt hogy meg tőſſitené őtet mind örőcké, és téged királlyá válaztot ő raytoc, hogy ſiolgáltatnál igaſságot és itéletet.

9 Es adá az királynac ſiáz húſz talentum aranyat, és felőtte ſoc drága fü ſierſzámokat, és drága köueket: Mert ſoha nem hoztac többé illyen drága fü ſierſzámokat, minemőeket az Sabanac királyne aſſonya az Sálomon királynac adá.

10 Annac felőtte az Hiramnac ſiolgáiis, és az Sálomonnac ſiólgai, kic hoztanac vala aranyat Ophirból: hoztanac vala Algumim fákat és drága köueket.

11 Es czinálá az király az Algumim fákból grádiczokat az WR házában és az király házában, és hegedőket ſ. Nablumokat az éneklőknec: Mellyhőz haſonlatoſsac nem láttattac annac előtte Sidó orſiágban.

12 Az Sálomon király pedig adá az Sabanac királyne aſſionyánac valamit akará az ő kéuánſága ſierint, annac kiuőle az mit adott vala Sálomon az királyne aſſionnac aiándokaért: Annac vtánna meg tęre és el méne az ő földébe mind ő ſ. mind ſiólgai.

13 Vala pedig az aranynac nehezſége, az melly eſitendőnként bę iö vala Sálomonnac, hat ſiáz és hatuan hat talentum.

14 Attól meg válua, mellyet hoznac vala az kalmároc és az kereskedőc: De męg az Arabiabéli királyokis, és annac az

földnec

a. Értelmezi ez két verſsecskéttő lehet. Előſzer hogy miat az királyne aſzſzony adot Salomonnac drága ſzerſzámokat, és azonképpen hoztac haſonlatoſokat az Salomon ſzolgai, mellyec az előtt nem láttattac ſidó orſzágban. Másodſzor, hogy ollyakat az Sálomon ſiolgaiis hoztac drága marhákat, de ollyanokat nem az minemőket az Sabanac király ne aſſzſzonya hozot vala.

földnec feiedelmi hoznac vala aranyat és ezüſtöt Sálomonnac.

15 Czináltatá pedig Sálomon király két ſiáz apró kerécz paiſokat vert aranyból, mindenic paisban hat ſiáz arany ſiclus vala.

16 Három ſiáz öreg paiſtis czináltatá vert aranyból: Mindenic paiſra három ſiáz arany ſiclus mégyen vala: Mellyeket az király fel tétetet vala az Libanus erdeiének házában.

b: Libanus erdeinec házának neuezte az Sálomon király nyari házát, mert à Libanuſon termet Cedrus fákból eppitette vala.

17 Czináltatá az után az király nagy királi ſiéket Elephant temből, mellyet tizta aranyual temből, mellyet tizta aranyual meg búrîtá.

18 Hat garádicz vala pedig fel az ſiékre, mellynec az talpais aranyból vala, mellyec az ſiékhöz ragaztattac vala, az kezeinec mind két felöl támaſzſiai valánac az ülö helynél, mellyec mellet két oroſlán áll vala.

19 Tizen két oroſlán áll vala pedig az hat garádiczon mind két felöl: Soha ſemmi orſiágban nem vólt illyen királi ſiék.

20 Annac felötte az királynac minden iuó edéni aranyból valánac, az Libanus erdeiének házánakis edéni aranyból valánac, az ezüſtöt az ö ideiében ſemmi böczületben nem tartyác vala.

21 Mert az királynac ſoc haiói valánac mellyeken az ö ſiólgai az Hiram király ſiólgaiual el mennec vala egyſier minden harmad eſitendöben Tharſisba, honnan hoznac vala aranyat, ezüſtöt, Elephant tetemet, maimokat és páuákat.

c: Erti az nagy Oceanus tengert.

22 Es felül haladá Sálomon király mind ez földnec királit gazdagſággal és bölczeſséggel.

23 Es ez földnec minden királi kéuánnac vala ſiembenlenni Sálomonnal, hogy halhatnác az ö bölczeſségét, mellyet Iſten adott vala az ö ſiiuében.

24 Azoc pedig mindnyáián aiándékot viſinec vala néki, arany, ezüſt edényeket, ruhákat, fegyuert, drága fü ſierſiá: okat, louakat és öſiuéreket, eſtendönként.

25 Vala azért Sálomonnac iſtállóia négy ezer ſiekeres louaknac való, és tizen két ezer louagia, kiket rendelé az ſiekereknec városiba, és ö maga melléis Ieruſálembe.

26 Es uralkodic vala mind az királyokon az (Euphrates) folyó viztöl fogua, mind à Philiſteuſoc földéig, és az Ægyptum határáig.

27 Es ollyan böwſégeſsé téué à király az ezüſtöt Ieruſálemben mind az köueket, és az Cedrus fákat el böuité mind az vad fige fákat, mellyec neuekednec à mezöſségen böwſéggel.

28 Hordnac vala pedig Sálomonnac louakat Ægyptumból és minden egyéb földrül.

29 Sálomonnac pedig az töb lött dólgai mind az elöbbeliec ſ- mind az vtólſoc, auagy nem irattattaké meg áz Nathan Prophéta könyuében, és Ahijas Si-

lonites Prophétiában, és az Iaaddo Prophétának Ieroboam ellen à Nebat fia ellen irott látásiban?

30 És wralkodéc Sálomon Ierusálemben az egési Izraelen, negyuen esztendeig.

31 És el aluuéc Sálomon az ő atyáiual egyetemben: És el temetéc ötet az ő atyának az Dáuidnac városában, és wralkodéc ő helyette az ő fia Roboam.

X. Rész.

Lásd meg ez capitulnakis summáiát, 3. Reg: 12. mert ez mind egy azzal.

ROBOAM. 1 ÉL méne pedig Roboam Sechembe, mert oda gyűlt vala az egési Izrael, hogy ötet királlyá válaztanác.

2 Lőn pedig mikor ezt meg hallotta vólna Ieroboam az Nebat fia, ki ackor vala Ægyptumban; (mert oda futott vala Sálomon király előtt,) hogy meg iöne Ægyptumból.

3 És el küldénec hogy hijnác ötet; el iöue azért Ieroboam és az egési Izrael népe: És így szólánac Roboamnac.

4 Az te atyád nagy fanyarú szolgálatban tartott minket, azért az te atyádtól reánc vetett szolgálatot, és az ő nehéz igáiát, mellyet reánc vetett, könyebîcz meg, és szolgálunc néked.

5 És monda nékic: Harmad napig im gondolkodom róla, az után iöjetec hozzám: El méne azért az köszség elöle.

6 És tanáczkozéc felöle az Roboam király az vén embereckel, kic az ő atyának is az Sálomonnac tanáczosi vóltac életében; monduán: Mi tanáczot adtoc hogy meg felellyec az népnec?

7 És azoc ecképpen szólánac: Ha ő nékic elő menetelekre leendesz, és nékiec engedendesz, és szép szóual szólandasz nékic, bizonnyal te szolgáid lésznec mindenkor.

8 De ő ezeknec tanáczokat nem fogadá, mellyet néki adtac vala tanáczúl, hanem tanáczkozéc az iffiusággal, kic ő vele éggyűt neuekedtec vala, és néki vduarolnac vala.

9 És monda azoknakis: Ti miczoda tanáczot adtoc hogy meg felellyünc az népnec, kic énnékem így szólánac: Vedd el az igát nyakunkról, mellyet az te atyád reánc vetett?

10 Ackoron felelénec az iffiac kic ő vele éggyűt neuekedtec vala, monduán: Így szóly azoknac az kic néked így szóltac: Az te atyád igen sulyos igát vetett vala nyakunkra, te pedig azt könnyebîcz meg tégy tuntc: Így szólly (mondom) nékic: Az én leg kisebbic vijam temérdekb az én atyám derekánál.

11 Az én atyám vetett vólt ti reátoc nehez igát, én pedig azt meg öregbitem: Az én atyám ostorral ostorozott titeket, de én vasas ostorockal.

12 El méne azért Ieroboam és ő vele à sokaság Roboamhoz harmad nap múlua, à mint à király ő nékic meg hadta vala az előtt.

13 És felele ő nékic à király nagy

kemény

kemény ſióual, hátra hagyuán az vén embereknec tanáczokat.

14 Mert az iffiaknac tanáczoc ſierint ſiólla nékic, monduán: Az én attyám ſulyos igáual bántott titeket, de én meg öregbitem azt: Az én attyám oſtorockal vert titeket, én pedig vaſas oſtorockal.

15 Es à király à népnec könyörgéſét nem halgatá meg, mert az oka vála az Iſtentöl, hogy meg bizonſitaná az WR az ö ſiauát, mellyet ſiólot vala az Ahias Silonites által Ieroboamnac à Nebat fiának.

16 Mikor azért az egéſi Izrael népe látta vólna, hogy ſemmiképpen az király ió valaſit nem adna, felelénec ökis az királynac, monduán: Miczoda réſiünc vagyon minékünc az Dáuidban? Örökſégünc ſinczen nékünc az Iſai fiában, kiki mind ſieſſen hazába ö Izrael: Am viſeld bátor gondgyát az te házadnac. El méne azért haza az egéſi Izrael.

17 Az Izrael fiain pedig, kic laknac vala az Iudah városiban, wralkodéc Roboam.

18 El küldé pedig Roboam király Hadoramot, ki adó ſiedö vala, az Izrael közibe, és meg köuezéc ötet az Izrael fiai és meg hala. Roboam király pedig ſieté menni az ö ſiekerére, hogy Ieruſálembe ſialadna.

19 Es el ſiakadá az Izrael népe az Dáuid házától mind ez mai napig.

XI. Réſz.

Az Roboam Iſtennec parancſolattyából, az Izrael ellen való hadakozáſtól el hadgya. Az ö országát meg erösíthi külsö erösséggel-el-ſel, fegyuerrel, es vitezlö népekkel. Az papokat, Leuitákat, és az izraelitákat, kic Izrael országából ki büdoſtac vala, bé fogadgya, és az ö fiai tartományóknac feiedelmiuéteti.

1 MEne azért Roboam Ieruſálembe, és öſſue hiuatá az Iudah és Beniamin nemzetſégét, kic ſiám ſierint lönec ſáz nyóltzuan ezeren, mind válogatott és hadakozó férfiac, hogy Izrael'el meg vijna, hogy az országot magához hóldoltatná.

2 Siólla pedig az WR Semaiának az Iſten emberének, monduán:

3 Mond meg az Roboamnac à Sálomon fiának, az Iudah királlyának, és feienként az Izrael népének, Iudaban és Beniaminban lakozónac, ez igekuel:

4 Ezt mondgya az WR: Ráijoc fel ne mennyetec és ne hadakozzatoc az ti attyátokfiai ellen, hanem kiki térien meg házához: Mert ez én tölem vagyon. Es engedének az WR ſiauának: Meg térének azért házokhoz hogy ne mennének Ieroboamra.

5 Lakozéc azért Roboam Ieruſálemben, és az városokat meg erösité Iudában.

6 Meg eppité mondom, Bethlehemet, Etamt és Thecoat.

7 Bethſurt, Sochot és Adullamot.

8 Gatotis, Mareſat és Ziphet.

9 Adoraimot, Lachiſt és Azecat.

10 Sorat, Aialont és Hebront, mellyec erös városoc valának Iudában és Beniaminban.

11 Es mikoron igen meg erősitette vólna ez városokat, veté beléiec fő wrakat, és sierzé tár házakot éleségnec, bornac és olaynac.

12 Es mindenic városban sierzé paisokat és kopiákat, mellyeket igen meg erősité, és lőn Iuda és Beniamin ő birodalmában.

13 Touábba az Papoc és à Leuitác kic valának sierte sierint az Izraelben, ő hozzáia haylánac minden felől.

14 Mert el hagyuán az Leuitác, az ő faluczkáiokat és iosiágokat, ménénec Iudába és Ieruſálembe, mert őket ki űzte vala Ieroboam és az ő fiai, hogy az WRnac ne ſiolgálnának.

15 Es rendelé magának Papokat az magas hegyeken való báluányokhoz, az ördögökhöz, és az bornyúc képére öntetett báluányokhoz, mellyeket ő czinálltatot vala.

16 Es kővetuén à Leuitákat ſokan az Izraelnec minden nemzetſége közzül, kic ſiiuec sierint az előtt az Izraelnec Wrátlſtenét kereſic vala, ménénec Ieruſálembe, hogy az ő attyoknac Wránac Iſtenének áldoznának.

17 Kic meg erősitéc az Iudah orſiágát és Roboamot az Sálomon fiát három eſitendeig: Mert iárának az Dáuidnac és az Sálomoñac útán három eſitendeig.

18 Véué pedig Roboam feleſégül magának Mahalarot Ierimothnac Dáuid fiának leányát, Abihailtis Eliabnac Iſai fiának leányát.

19 Ki ſiűle ő néki fiakat: Ieuſt, Semariat és Zahamt.

20 Es ez után véué Maachat az Abſolom leányát, ki ſiűle ő néki Abijat, Atthait, Zihat és Selomitot.

21 Inkáb ſiereté pedig Roboam Maachat az Abſolom leányát mindenic feleſégénél, és az ő agyáſinál: Mert tizen nyóltz feleſéget vőtt vala, és hatuan ágyáſokat, és nemzé húſion nyóltz fiakat és hatuan leányokat.

22 Rendelé pedig feiedelmől Roboam Abijat Maachah fiát az ő attyafiain: Mert őtet vgyan királlyáis akaria vala válaſztani.

23 Es őtet igen oktatá: Az több fiait pedig el oſilatá Iudának és Beniaminnac minden tartományára az erős városokra, kiknec eledelt bőwſéggel ada, és ſierzé nékic ſok feleſégeket.

II.ª Réſz.

Miuel hogy Roboam és az Iudah nemzetſege, az Iſtent az ő ſok bűnőckel fel boſſontottac vala, az Ægyptumbéli királtól nyomorgattatnac és megſozatnac. Mínec vránna megtérni vóina Iſtenhőz, megvigaztaltatnac az Prophétáktól, és megſzabadúlna. Meghal Roboam, és ő helyette weralkodic Abija &c.

1 LŐN pedig mikoron Roboam az ő orſiágát meg erősitette vólna, és abban meg örökősődött vólna, hátra hagyá az WR törvényét, és az egéſi Izrael ő vęle egyetembe.

2 Annac okaért Roboam királyſágának ötödic eſitendeiében, fel indúlá ráioc Siſac az Ægyptumbéli király, (mert az WR ellen nagyot vétettec vala.)

3 Ezer

a. Ismét és az Ieleſiaſtesből meg tetszic hogy az Sálomon az ő ſok eſtendőből meg tért volt, noha az báluány imádaſtul mindenkoron el nem tőrőlhette volt. és az igaz Iſtent tezteletet helyére nem állathatta volt.

3 Ezer és két ſiáz fegyueres ſiekereckel és hatuan ezer louagockal, és ſiámtalan ſoc néppel, melly vele Ægyptumból fel iött vala, Lybiabélieckel, Succeuſockal, és ſiereczeneckel.

4 Es meg véué Iudának erős városit, az után méne ſiintén Ieruſálem alá.

5 Ackoron Semaaias Prophéta méne Roboamhoz és az Iudah feiedelmihöz, kic immár Ieruſálembe gyültec vala Siſaktól való féltekbe, és monda nékic: Ezt mondgya az WR: Miuel hogy ti engemet el hadtátoc, énis titeket Siſac kezébe ereztettelec.

6 Meg alázác azért azonnal magokat, mind az Izraelnec feiedelmi és mind ő maga à király, és mondának: az WR igaz.

7 Es mikoron az WR meg látta vólna hogy meg aláztác vólna magokat, ecképpen ſióla Semaaias Prophetának: Meg aláztác magokat, el nem veſitem őket, hanem hamar időn ſiabaduláſoc léſien, és nem ontom ki az én haragomat Ieruſálem ellen Siſac által.

8 Léſinec mind az által ſiólgai néki, hogy kéſérczéc meg, miczoda nékem ſiólgálni, és miczoda ſiólgálni egyéb orſiágoc feiedelminec.

9 Fel iöué azért Siſac az Ægyptumbéli király Ieruſálemre, és el viué az WR házának kénczét, és az király házának kénczét, mind azokat mondom el viué: Az arany paiſokatis el viué, mellyeket Sálomon tſináltatott vala.

10 Mellyec helyében Roboam király ércz paiſokat czináltatá, és bizá azokat az gyalogoc feiedelménec kezébe, kic mindenkor à király aytóia előtt őriznec vala.

11 Es mikor à király fel mégyen vala az WR házába, el mennec vala az gyalogokis, és à paiſokat vtánna viſiic vala, az után eſmét az gyalogoc az tár házokban azokat le rakiác vala.

12 Mikor azért meg alázta vólna magát (Roboam,) el múléc az WR haragia ő róla, hogy őtet mindeneſtől fogua el ne veſitené; mert az Iudának dolgai iól vóltanac.[a]

13 Meg erőſsödéc azért Roboam király Ieruſálemben, és wralkodéc, mert negyuen egy eſtendős vala mikor wralkodni kezdett vólt, és tizen hét eſtendeig wralkodéc Ieruſálem városában, mellyet az WR választott vala, hogy az ő neuét ott helyheztetné az Izrael nemzetſégénec minden városi közzül; az annyának neue vala Naamah az Ammon nemzetſégéből.

14 Czelekedéc pedig nagy bűnt, hogy az WR at lineſ ſierint kereſni nem akará.

15 Az Roboamnac pedig elsö és vtólſo dólgai auagy ninczenéké meg irattatuán à Semaaias és az Iddo Prophéta könyuében, mikoron az királyoc nemzetſégénec rendit elő ſiámlállyác? Es vólt hadakozás Roboam és Ieroboam között egéſi éltekben.

16 El

[a] Igyis fordithatod: Mert Iudában iö dolgoc találtatának. Tremellius igy fordittya: El mélléc az ő haragia, az miképpen kegyetlenes beſzédekkel ſzólt vala az Iudábnac 1 Rég 11. Es oda fel ez Cáputban, 7. verſ:

16 El aluuéc azért Roboam az ő attyáiual egyetemben, és el temettetéc az Dáuid városában: Es wralkodéc az ő fia Abijah ő helyette.

XIII. Rész.

Abija király miuel hogy minden bizodalmát az Istenben vetette vala, annac okáért az Ieroboam király ellen hadakozóic nagy szerencsésen.

ABIA.

1 IEroboam királynac tizen nyóltzadic esztendeiében kezdé wralkodni Abijah az Iudah országán.

2 Három esztendeig wralkodéc Ieruſálemben, kinec annyánac neue Micaia vala, ki vala Gibeaból való Vriel leánia: Es hadakozás vala Abijah és Ieroboam között.

3 Annac okáért fel készíté Abijah az ő hadát, erős hadakozókat úgy, mint négy száz ezer válogatott férfiakat, Ieroboam pedig nyóltz száz ezer válogatott erős férfiakat.

Abijah inti az Izraelitákat hogy ne hadakozzanac az Iudah királya ellen.

4 Ackor fel áluán Abijah à Semaraim hegyénec tetején, melly Ephraimnac hegyes földén vala, monda: Halgaſsátoc meg szómat Ieroboam, és Izraelnec minden népe.

5 Auagy nem kell valaé tinéktec meg gondolnotoc, hogy az Izraelnec WRa Istene adta vólt Dáuidnac à birodalmat az Izraelen mind örökké: Ő néki és az ő fiainac állándó szöuetséggel?

6 Mind az által fel kele Ieroboam à Nebatnac fia, Sálomonnac az Dáuid fiának szolgáia: Es támada az ő WRa ellen.

7 Az után gyülénec ő hozzáia az hijába való és álnoc emberec, kic el hatalmazának az Roboamnac Sálomon fiának ellene, mikor Roboam gyermec és félelmes szíuű vólna, és azoc ellen magát nem otalmazhatná.

8 És mostan azt gondollyátoc hogy ellene álhattoc az WRnac országának, melly az Dáuid fiainac kezekben vagyon: Es soc nép vagyon veletec, az arany bornyu képekis, mellyeket öntetet Ieroboam tinéktec Istenec gyanánt, veletec vadnac.

9 Auagy nem ti üzteteké el az WRnac Papiait, az Aaroñac fiait és à Leuitákat? Es nem ti szerzetteteké magatoknac Papokat mint egyéb országoknac nemzetségi, akarkit à ki az ő szolgálatyának fel szenteléſére egy gyermekdéd tulokkal és két kossal el iött, és lött à báluányoknac Papia, à mellyec nem Istenec.

10 Mi mellettünc vagyon pedig az mi WRunc Istenünc, kit mi el nem hadtunc: Az Papoc pedig kic az WRnac szólgálnac, az Aaron fiai, és az Leuitác forgolodnac az ő tisztekben.

11 Es áldoznac az WRnac égő áldozattal minden reguel és minden estue, az ió illat tételreis, és az szent kenyereknec az tizta asztalra való el rendöléſére, az arany gyertya tartóra szöuetnekiuel egybe, ők viselnec gondot, meg gyuytuán azokat minden estue: Mert meg tartyuc à

tyuc az mi Wrunknac Istenünknec rendöléſét: Ti pedig el hadtátoc ötet.

12 Annac okaért imé mi velünc vagyon hadnagy gyanánt az Isten: És az ö Papai az zengö kürtöckel, hogy ti ellenetec kürtöllyenec: Izraelnec fiai ne hartzollyátoc az ti attyáitoknac WRa Istene ellen, mert nem léſitec ſiezenczéſec.

13 Az Ieroboam pedig leſt veté önékiec hogy öket hától venne: És illyen módon az Izraelitác az Iuda nemzetſégénec elötte valánac, az kic pedig lesbe valánac azoc hától valánac.

14 Látuán pedig az Iuda nemzetſége hogy mind elöl mind hától raytoc vólnánac, kiáltánac az Wrhoz: Az Papoc pediglen trombitálnac vala.

15 Trombitálnac vala az Iuda nemzetſégéből valókis, és mikor trombitálnánac, az Isten meg veré Ieroboamat és az egéſi Izraelt az Abijah és Iudah elött.

16 Annac okaért el futánac az Izraelitác az Iudatól való féltekbe: És adá az Isten azokat ezec kezébe.

17 Mert meg veré öket Abijah és az ö népe felötte igen: Vgy annîra hogy az Izraelitác közzül el húllanánac ſeb miá öt ſiáz ezer válogatott férfiac.

18 És illyen módon meg alázztatánac az Izraelitác az idöben, és eröt vönec az Iudánac fiai, mert biznac vala az ö attyoknac Wrában Istenében.

19 És üldözé Abijah Ieroboamot, és meg vön ö töle egy nehány városſt, Bethelt, Ieſanaht, Ephront, hozzájoc tartozó faluckal egybe.

20 És nem veheté többé eröt Ieroboam Abijah ideiében, hanem minec vtánna meg verte vólna ötet az WR, meg hala.

21 Meg erösödéc azért Abijah, ki vött vala magának tizennégy feleſégeket, kiktöl nemze huſzon két fiakat és tizen hat leányokat.

22 Az Abijahnac pedig töb dólgai, útai és beſzédi, meg irattatac az Iddo Prophéta könyuében.

XIIII. Réſz.

Az Aſa király az báluányozáſt és az báluanyokat ki tiztittya Iudah orſágából, egy nehány városokat meg erösit, és az Ethiopeſeket meg veri, az Istennec neuéért fö gyözedelmül hiuan.

1 EL aluuéc pedig Abijah az ö attyáiual egyetemben, és el temetéc ötet Dáuid városában: Wralkodéc pedig ö helyette az ö fia Aſa, kinec ideiében tíz eſztendeig lön nagy czendeſſég ez földön. ASA

2 És Aſa mind azt czelekedé az mi ió és igaz vala az ö Wra Istene elött.

3 Mert az idegen Istenec óltárit, és azoc kápolnait az báluányokatis el töreté, az berkeketis le vágatá.

4 És meg paranczolá az Iudánac, hogy az ö attyoknac WRát Istenét kereſnéc meg, és czelekednéc,

kedńc az Istentöruényét és paranczolattyat.

5 Ki veſité mondom Iudánac minden városából az báluányozó óltárokat, és à fa képeket, és ő idetében az országh lőn nagy nyugodalomban.

6 Annac felőtte erős városokatis eppîte Iudaban: Miuel hogy nyugodalomban vala az föld: Had sem vólna ez eſitendőkben fohonnan ő ellene: Mert az WR nyugodalmat adott vala néki.

7 Mert ezt mondgya vala Iudah nemzetſéginec: eppîczűc meg à városokat, és vegyűc környűl keritéſsél, tornyockal, kapuckal, zárockal, mîg ez föld birodalmúnkban vagyon: Mert az mi WRunkat Istenűnket meg kereſtűc és nyugodalmat adott nékűnc minden felől. Annac okaért eppîténec, és lőn ió elömenetelec.

8 Vala pedig az Aſa hada, az melly paiſt és kopiát viſel vala Iudából három ſzaz ezer: A Beniamin nemzetségéből páitoſoc és iuéſec két ſzáz nyóltzuan ezeren valánac mind erős vitęzec.

9 Ki ióue pedig ő ellenec amaz ſiereczen Zerah, tíz ſzáz ezer emberrel, és három ſzáz fegyueres ſzekérrel és méne Mareſaig.

10 Ki méne pedig Aſais ő ellene, és viadalhoz kéſzülénec az Sephathah völgyében Mareſah mellet.

11 Ackoron fel kiálta Aſa az ő WRához Istenéhöz, és monda: ő WRain nem nehez teneked meg ſegélleni vagy ſokákat vagy azokat kiknec ereiec nintſen: Segélly meg minket ő mi WRunc Istenűnc, mert te benned vagyon minden bizodalmúnc, és à te neuedben iöttűnc ez ſzántalan ſoc népre: ő WRam te vagy az mi Istenűnc, ne vegyen ember te raytad erőt.

12 Meg veré azért az WR az ſiereczeneket Aſa és Iudah előtt, és el futánac az Siereczenec.

13 Kiket igen üzé Aſa az ő hadáual ſzintén Gerarîg, és el húllánac az Szereczenec közzül ſokan, annîra hogy egy ſem maradna eleuenen bennec: * Mert az WR előtt és az ő ſerege előtt igen meg rontatánac, és hozánac vęlec ſoc nyereſéget.

* 4: Vagy el hüllánac vagy hog meg nem eppülhetnének.

14 Annac felőtte meg rontác mind az Gerar körül való városokat: Mert az WR őket igen megrőttentette vala, és mind fel dúlac az városokat, mert ſoc ragadomány vala azokban.

15 Az barmoknac ſátorában lakozokatis le vágác, és el haytánac ſoc iuhokat és teuéket, és Ieruſálembę meg tęrénec.

5. Tsinálic az Arabbeliekat.

XV. Réſz.

Az király meg intetuén az Prophetától, az orſzagot, es az igaz istent tiztelettel helyére állattya, és az Istenuel való ſzouetſeget meg vnnya,

1 ES az Azariaſt az Oded fiát fel indîta az Isten lelke.

2 Ki mikoron ki ment vólna Aſa elębe, monda néki: Aſa és fejenként Iudának és Beniaminnac népe, hallyátoc meg ſzómat: Az

Aſa kiuál-ua a' Királyt-ge-et az ő kóſzoſ-ſágára Istentől.

Az WR vagyon veletec, ha tijs ö vęle léſitec: Ha ötet kereſenditec, meg talállyátoc, de ha ötet el hagyandgyátoc öis el hágy titeket.

3 Soc ideie hogy az Izrael az igaz Iſten nélkül, Pap nélkül, Doctor nélkül és töruénynélkül vagyon.

4 Ha meg tęrt vólna az ö nyomorúſágában az Izraelnec WRához Iſteneház, az ötet keresöknec ſegitſéggel lött vólna.

5 De ez idökben ninczen ſemà ki menönec, ſem à haza iöuönec békeſég, hanem vagyon azon az földön lakozó népnec nagy nyomorúſága.

6 Annîra hogy egy nemzetſég à máſiktól, éggyic város à máſiktól el rontaſséc, mert az Iſten gyötri öket minden ſanyarúſággal.

7 Ti azért bátorſagoſoc legyetec, kezeiteket le ne ereßſietec, mert à ti munkátoknac iutalma vagyon.

8 Mikoron pedig Aſa meg hallotta vólna ez beſiédeket és Oded Prophétának prophetiáiát, meg bátorodéc és ki veſité az Iuda és Beniamin földéről mindeneſtül az vtálatos báluányokat, az városokbólis mellyeket meg vött vala az Ephraim hegyén, és meg vijta az WR óltárát melly vala az WR tornátza elött.

9 Es egybe gyüyté mind az egéſi Iudah és Beniamin nemzetlégét, és az kic iöueuényec valának köztöc Ephraim, Manaſſe és Simeon nemzetſégéből: Mert ſokan az Izrael nemzetſégéből hozzáia állottac vala, látuán hogy az WR Iſten vólna vęlec.

10 Azért gyülénec Ieruſálembe harmadic hóban, Aſa királyſágának tizen ötödic eſitendeiében.

11 Es áldozánac az WRnac az napon à nyereſégből hęt ſiáz ökröckel, és hęt ezer iuhockal.

12 Es fogadáſt tönec hogy ez után az ö attyoknac WRát Iſtenét tellyes ſiiwel léleckel kereſnéc.

13 Es valaki nem kereſné az Izraelnec WRát Iſtenét, meg ölettetnéc kicziſtól fogua nagyſig, mind férſiu mind aſſioni állat.

14 Es meg esküuénec az WRnac fel ſióual nagy örömmel rayta, trombita és kürt ſióckal.

15 Nagy erömben lön pedig Iudánac népe az esküuéſen, mert mikor tellyes ſiiuel esküttec vólna meg, és egyenlö akaratból kereſtéc vólna meg az WRat, öket meg ſegéllete vólna: Es az WR minden felöl ö nékic nagy ió czendeſséget adott vala.

16 De męg Maachatis az ö annyát az Aſa király meg foſitá az feiedelemſégtül, miuel hogy nagy báluánt emelt vala bereckel egybe, mellyet Aſa el rontá és az Cedron patakánál meg égeté.

17 Ióllehet Izraelből az báluányoc óltári és kápolnai el nem rontatának, mind az által az Aſanac tiſita ſiiue vala egéſi éltében.

18 Es bę viué az attyától és magától ſienteltetett ioſiágokat az

Iſten házába, ezüſtöt, aranyat és edényeket.

19 Had ſem vólt Aſa királyſágának ſiintén harmintz ötödic eſztendéieſig.

XVI. Réſz.

Megſeddi az Prophéta Aſa királt, hogy à Baaſa király ellen az Syriabéliec ſegitſégéuel élt vólna, melly dologért az király az Prophétat az cſömlőrzbe veti, és az kőſzéget nyomorgattya. És mikor beteglégbe eſett vólna, az oruoſokhoz folyamodic czac, és nem az Iſtenhőz

1 AZ király birodalmának harmintz hatodic eſztendiében fel indúla Baaſa, az Izrael királlya, Iudára, és meg erőſſité Ramah városſt, annſra hogy el fogná vtát Aſanac az Iudah királlyának, hogy ſe ki ſe bę ne mehetné ſenki Aſahoz.

2 De az Aſa király mind az WRnac mind az királynac tár házából hozá ki ezüſtöt, aranyat, és küldé azt Benadadnac az Syriabéli királynac, ki lakic vala Damaſcusban, monduán:

3 Szőuetſég vagyon köztünc, az mint az én attyám és az te attyád közöttis vólt az elött: Im küldtem te néked ezöſtöt ſ. aranyat. Meny el boncz fel az te ſiőuetſégedet az Baaſaual az Izrael királlyáual, hadd táuozzéc el tőlem.

4 Es engeduén Benadad az Aſa királynac, azonnal el küldé az ő hadának feiedelmit az Izrael városira, és meg véuéc Iiont, Dant, Abelmaimt, és az Naphthalinac minden kénczes városit.

5 Mellyet mikoron meg hallot vólna Baaſa, ottan meg ſiűnéc à Ramah város eppítéſétől, és el hagyatá az miuet.

6 Ackoron Aſa király fel véué az egéſi Iuda népét, és Ramából az köueket és az fákat mind el hozác, mellyeckel Baaſa az városſt eppíti vala, és azokból Gebat és Miſpat meg erősité.

7 Az időben méne Hanani Prophéta Aſahoz az Iuda királlyához, és monda néki: Miuel hogy bizodalmad lőn à Syriabéli királyban és nem à te Wradban Iſtenedben, ezokaért ſiabadula el az Syriabéli király hada à te kezedből.

8 Auagy nem valaé az Szereczeneknec és az Lybiabélieknec ſiántalan népec, mikoron ſoc ſiekereckel, louagoſockal reád iöttec vala, mind az által miuel hogy Iſtenben vala reménſéged, kezedben adá azokat. Sup: 14.

9 Mert az WR ſiemei forognac mind è ſięles földön, hogy hatalmát meg mutſſa azokhoz, kic ő hozá tellyes ſiiuel vadnac: Bolondúl czelekedél ebben, ezokaért ez vtán te ellened hadac támadnac.

10 Ackoron meg haraguéc Aſa az Prophétára, és veté à tőmlőtz házban, mert igen meg haragutt vala ez ſióért reáia, és vgyan ackor az nép közzülis ſokat meg nyomorîta.

11 De imé Aſanac mind elsö és mind vtólsó dólgai meg vadnac irattatuán az Iuda és az Izrael királyainac könyuökben.

12 Meg betegedéc ezec vtán Aſa

Aſa lábai miá, királyſágának harmintz kilentz eſtendeiében, annîra hogy igen meg neuekednéc az ő nyaualyáia, mind az által az ő nagy kénnyábannis nem az WRat kereſé, hanem az oruoſokat.

13 El aluuéc azért Aſa az ő attyáiual egyetemben, és meg hala az ő királyſágának negyuen éggyedic eſtendeiében.

14 Es el temetéc ötet egy koporſóban, mellyet rakatott vala az Dáuid városában: Es lectícában a helheztetéc ötet, mellyet meg raktanac vala külömb külömb fçle drága illatú ſierſiámokual, mellyeket Paticarius meſterſégéuel czináltac vala, és ő érötte felötte ſoc drágajó illatú ſierſiámokat égeténec meg.

a Értí az koporſot vagy az temető helyet, melybe aſ királ teſtét helheztettec vala.

XVII. Réſz.

Aſa helyet Ioſaphat léſen kirláy, ki minec vtanna az országnac birodalmában meg erősſedet vólna, az Iſtennec gyülekezeré köz zül ki tizrirtya az báluanyokat, és a kőſségget tanitacrya az Iſten törüényére. Ezél for meg tracrarie az ő hadakozó népének ſokaſaga.

IOSAPHAT.

1 WRalkodéc pedig ő helyette az ő fia Ioſaphat, és erőt vön az Izraelen.

2 Veté pedig Iudánac minden erős városiba hadakozó népet: Segitő ſeregeketis rendelé az Iuda földébe, és az Ephraimnac városiba, mellyeket az ő attya Aſa meg vött vala.

a Dáuidnac elsőſzlt vánac ſeretni az Berſabeua való vtakozéſenec előtte a menemő élc volt.

3 Es vala az WR Ioſophattal, miuel hogy az ő attyának Dáuidnac előbbi a vtain iár vala, és nem kér vala ſegitſéget à báluányoktól.

4 Hanem az ő attya Iſtenét kereſi vala, és az ő parantſotiban iár vala, és nem czelekedic vala az Izraelnec czelekedeti ſierint.

5 Azért az WR meg erősſité az ő orſiágát ő kezében, és az Iudánac minden népe adá néki aiándokot, annîra hogy ő néki mind gazdagſága mind hîre neue igen nagy vólna.

6 Fel emelkedéc ennec felötte az ő ſiiue az WRnac vtának kőuetéſére, és megis iobban ki tiztitá Iudából à báluányoknac óltárit, és berkeit.

7 Az ő királyſágának pedig harmadic eſtendeiében el küldé az ő fő ſiólgait à Benhaillal, Obadiaſſal, Zachariaſſal, Nethaneellel, és Michaiaual, hogy tánitanác az Iudah városiban.

8 El küldé mondom vçlec az Leuitákat, Semaaiat, Nethaniat, Zebadiat, Aſaelt, Semiramothot, Ionathaſt, Adoniaſt, Tobijaſt, és Tobadoniat, kickel valának Eliſamah és Ioram, Papoc.

9 Tánîtának azért Iudában, és ő vçlec vala az WR törüényének könyue, és el iárác Iudának minden városit, és tánîttyác vala az népet.

10 Ezokaért az WR igen meg röttenté az földnec minden orſiágit, mellyec valának Iudah orſiága környül, annîra hogy nem mernének Ioſaphat ellen hadakozni.

11 Az Philiſteuſoktólis hoznac vala néki aiándokot és rauás pénzt. Az Arabiabéliekis hoznac

vala néki hęt ezer és hęt ſiáz kofokat, és ezer hęt ſiáz bakokatis.

12 Ioſaphat azért felötte igen nagyra neuekedéc, és Iudában eppíté házakat és kéncz-tartó várafokat.

13 Es ſocdólgai valánac ö néki Iudah városiban, és erös hadakozó vitęzi valánac Ieruſálemben.

14 Ez pedig azoknac ſiámoc az attyáknac nemzetſégec ſierint: Iudában à vitęzlö népeknec hadnagyai valánac Adnah, és ö vęle három ſiáz ezer erös vitęzec valánac.

15 Es ö vtánna Iohanan vala fö, és ezzel vala kęt ſiáz nyóltzuan ezer ember.

16 Ez után eſmét vala Amaſiah az Zichri fia, ki magát ſiabad akarattyából az WRnac kötelezte vala; és ö vęle kęt ſiáz ezer erös férfiac valánac.

17 Az Beniamin nemzetſégéből igen erös vala Eliada, és ö vęle kęziuéſec és paijſoſoc kęt ſiáz ezeren valánac.

18 Ez után vala Iehozabad, ezzel vala, ſiáz nyóltzuan ezer vijadalhóz való ember.

19 Ezec ſiolgálnac vala az királnac, azoknélkül az kiket az király vetett vala egéſi Iudánac erös városiba.

XVIII. Réſz.

Lásd meg ennec ſummáját, 1. Reg: 22. Mert ez caput azzal mind egy, &c.

1 ES mikor vólna Ioſaphatnac nagy gazdagſága és nagy hírre neue, ſógorſágot ſierzé Achab királlyal.

2 Az után egynehány eſtendö el múluán, méne alá Achabhoz Samariába, és Achab vágatá ö néki és az vęle való népnec ſoc iuhokat és barmokat, és fel indítá ötet hogy Gileadban való Ramoth városra menne fel vęle. 3. Reg. 22.

3 Mert ezt monda Achab az Izrael királlya Ioſaphatnac az Iuda királlyának: Auagy nem jöſſé el velem Gilead Ramothra? Felele néki és monda, az mint én àcképpen te, és az mint az te néped az én nepemis úgy, és veled léſſec énis az hadban.

4 Az után monda Ioſaphat az Izrael királlyának: Kérlec kérdgy tanáczot az Wrtól mindgyáráſt.

5 Öſſue hiuatá azért az Izrael királlya az ö négy ſiáz Propétáit, és monda nékic: El menjünké Gilead Ramoth városra auagy ne menjünc? Felelénec: El meny, és az Iſten az király kezében adgya.

6 Es monda Ioſaphat: Vagyoné itt az WRnac több Prophétáia, hogy attúlis tudakoznánc?

7 Es monda az Izrael királlya Ióſaphatnac: Vagyon męg egy, ki által az Wrtúl tudakozhatunc: De én azt igen gyülölöm, mert ſoha én felölem iót nem Prophétál, hanem mindenkor gonoſit? Ez az Micheas az Imla fia: Es monda Ioſaphat; Ne ſiólljon úgy à király.

8 Hiuatá azért az Izrael királlya eggyet az ö ſiólgai közzül, és monda: Hiuaſd hamarſággal Micheaſt az Imla fiát.

9 To-

a: Az az, ſemmi külömbſég ninczen énközöttem és te közötted. az én népem közöt és az te néped közöt, egy értelmen vagyunc, ellyen az én népemnec ſzólgálattyával, mint az te néped ſzolgálattyával.

9 Toualbba az Izrael királlya, és Iosaphat az Iuda királlya, vlnec vala mind ketten az ő királi siękekben, királi ruhákban: Vlnec vala mondom à Samaria kapuia elött való mulató helyen, és az Prophétác feienként Prophétálnac vala ő elöttöc.

10 Czináltatot vala pedig magánac Sedechias az Chenaanah fia vas siaruakat, és monda: Ezt mondgya az WR: Ezekuel rontod meg az Syriábélieket míg nem meg emésited öket.

11 Az több Prophétákis mind àcképpen prophétálnac vala, módnán: Meny el Gilead Ramothra, dólgod iól lésien: Mert az WR azt à király kezébe adgya.

12 Az melly kőuet pedig Micheas vtán ment vala, így siólt vala néki; Im feienként az Prophétác valamenyē vadnac mind egy aránt iót prophétalnac à királynac: Kérlec azért hogy sióly teis vgy mint az oknac eggyic, és sióly iót.

13 Ackor monda Micheas: Fel az WR hogy egyebet nem siólloc, hanem azt az mit énnékem mondand.

14 Mikoron azért iutot vólna az király eleibe, ackoron monda az király ő néki: Micheah, el kellé mennünc az hadba Gilead Ramot városra auagy nem: Es monda: Mennyetec fel, és iól sierenczétec lésien, kezetekbe adatatnac azoc.

15 Es monda az király ő néki; Igen kérlec tégedet, hogy sem mit egyebet te ne siólly, hanem à tiſita igasságot az WR neuében.

16 Ackor monda: Látám hogy az Izraelnec sokasága az hegyeken sięllel el osiol mint az iuhoc, à mellyeknec pásitoroc ninczen, és ezt monda az WR nékem, ninczen ezeknec Wroc: Tęrien meg kiki mind házához békéuel.

17 Es monda az Izrael királlya Iosaphatnac: Auagy nem mondamé te néked, hogy nem fog énnékem iót prophétálni hanem gonosit?

18 Ismég monda: [b] Hallyátoc meg azért az WR siauát: Látám az WRat ülni az ő királi siękiben, és az mennyei sereget állani iob keze és bal keze felöl.

19 Es moda az WR: Vallyon kiczoda hitethetné el az Izrael királlyát, hogy fel menne és Gilead Ramotban el vesine? Es ki éggyet ki máſt siólla.

20 Ackoron elö iöue egy lélec, ki meg áluán az WR elött monda: El hitetem én ötet. Az WR pedig monda néki, mimódon.

21 Es felele: El mégyec és lésiec hazug lélec mindenic prophétáiának siáiában Monda azért, meg czalhatod, és erőt vehetsi rayta, eregy el és vgy czelekedgyél.

22 Im azért most az WR adta ez czalárd lelket mind è te prophétáidnac siáiokban, azonközbe az WR gonosit végezett te felöled.

23 Ackoron elö áluán Sedechias az Chenaánah fia, artzul czapá Micheaſt, és monda: Az WRnac lelke mellyic vton ment el én tő-

b. Ezzekel. az Micheas Prophéta ez dolgokat akarja ielenteni. Elöſzör hogy az ördög felötte igen kecſs arra hogy az embereket meg czallyá. Másodſzor hogy az Istennec akaratya ellen semmit nem mivelhet Haramadſzor hogy az Isten az ő igaz teléntöl az bünért es annac meg büntetéſeért hatalmatad az ördögnec hogy az embert veſtedeſſemre vigye, mert az illyen dolgokban Istен eel az ördög ſiolgalatyával.

lem te hozzád, hogy te veled ſióllana?

24 Felele Micheas: Imé meglátod te magad à napon mellyen az te belsö házadba mégy, hogy magadat el reytheſſed.

25 Monda azért az Izraèl királlya: Fogiátoc meg Micheaſt, és vigyétec Amonnac az városfeiedelmének, és Ioaſnac az király fiának.

26 Kiknec azt mondgyátoc: Ezt hadgya az király, veſsétec ezt az fog házba, ételt és itált ſiükön adgyatoc néki, míglen békéuel haza idüendec.

27 Es monda Micheas: Ha békéuel meg térendeſi, tehát nem ſióllot az WR én általam te néked. Eſmét monda: Hallyátoc ezt feienként.

28 El indúla azért az Izrael királlya és Ioſaphat az Iuda királlya Gilead Ramot városra.

29 Es monda az Izrael királlya Ioſaphatnac: Im ruhámat meg változtatom és vgy mégyec az viadalnac, te pedig vgyan ezen öltözetedben maradgy. Es meg változtatá az király az ö ruháiát, és mind ketten az viadalnac állának.

30 Az Syriának királlya pedig meg hatta vala az ö ſiekereinek feiedelminec, monduán: Ne hartzollyatoc ſe kiczin ſe nagy ellen, hanem czac az Izrael királlya ellen.

31 Lön pedig mikoron meglátac vólna à ſiekerec feiedelmi Ioſaphatot, mondánac: Es az Izrael királlya: Es reáia igazodánac hartzolni. Ackor fel kiálta Ioſaphat, és az WR meg ſegéllé ötet, és az Iſten azokat róla el fordíta.

32 Mert mikor láttác vólna az ſiekerec feiedelmi hogy nem az Izrael királlya vólna, el térénec ö róla.

33 Egy férfiu pedig meg vonà iuét (és löue) czac ſzerenczére, és az Izrael királlyát találá az pántzélnac ragaztáſán, [c] és monda az ſiekereſnec: Téry meg, vigy ki engemet ez táborból, mert igen meg ſebeſíténec.

[c] Vagy, az feguerderèknec egybe ragaztáſánál.

34 Miuel hogy pedig az hartz mind az egéſi napon tarta, az Izrael királlya tartoztattya vala az ö ſiekereit az Syriabéliec ellen mind eſtueſg: Es az napnac alá menéſekor meg hala (az Achab.)

XIX. Réſz.

Az Ioſaphat király az Prophétának dorgalására meg térën, az népet az Iſtenhöz térti, és mind az Egyházi, mind az külsö polgári rendet helyére állattya.

1 MEg téré pedig Ioſaphat az Iuda királlya az ö házába Ieruſálembe nagy békéuel.

2 Es méne eleibe ö néki: Iehu Prophéta az Hanani fia, és monda Ioſaphat királynac: Auagy az Iſtentelennec kellet vólnaé ſegitſéggel lenned, és az WRnac gyülöliöit ſieretned? Ezért te reád az WRnac nagy haragia vagyon.

3 De ió dólgoc találtattac tebenned, hogy ez földröl ki vágattad az berkeket, és az Iſtennec kereſéſére adtad magadot.

4 Lakozéc azért Ioſaphat Ieruſálem-

ſálemben, és meg tęrué̇n az Prophéta intéſére, ki méne à nép közibe, Berſebatul fogua mind az Ephraim hegyeſig, és meg tęrité öket az ő attyoknac Wrához Iſtenéhöz.

5 Es rendelé birákat azon à földön Iudánac minden erös városiban.

Pſal. 81. 6 Es monda az biráknac: Iól meg láſſátoc az mit czelekeſitec, mert nem ember képében itéltec hanem az WRnac képében, ki az itéletben veletec léſien.

Deut. 10. Iob: 34. Actor. 10. Rom: 2. Gal. 2. Eph 6. Col: 3. 1. Pet: 1. 7 Azért az WRnac félelme légyen raytatoc, ockal czelekedgyétec es ſiorgalmatoſſac legyetec: Mert az mi Wrunknál Iſtenünknél ninczen hamiſſág ſem ſiemély válogatás, ſem aiándoc vetél.

8 Annac felötte Ieruſálembennis ſierzé Ioſaphat az Leuitáç, Papoc, és Izrael nemzetſégéből való feiedelmec közzül (birákat) az WRnac dólgainac itéletire, és az perlödöſeknec meg látáſára, mikor Ieruſálembe appellalnánac.

9 Es meg hagyá nékic, monduán: Igy czelekedgyetec nagy Iſteni félelemuel, hiwſéggel és tökélletes ſiiuel.

10 Hogy valamelly töruéńt ti elötökbe hoznac à ti attyátokfiai kic lakoznac az ő városokban, ember halál felöl, à töruény felö és parantſolat felöl, Ceremoniác és itéletec felöl, inczétec öket hogy ne vétkezzenec az WR ellen, és ne ſiállyon reátoc és à ti attyátokfiaira az Wrnac nagy haragia. Igy czelekedgyetec hogy ne vétkezzetec.

11 Es imé Amariah fö Pap léſien ti köztetec az WRnac minden dólgaiban: Es Zebadiah az Iſmael fia léſien az Iuda házának vezęre az királynac minden dólgában: A Leuitákis léſinec elötte tec iáróc. Legyetec azért eröſſec és iáriatoc el tiſitetekben, és az WR mellette léſien az igaznac.

XX. Réſz.

Az Ammonitác és Moabitác Ioſaphat ellen támadnac, kic ellen Iſtentöl ségitſéget kér könyörgés és böytöles által. Megſegéli öket az Iſten, és az ellenſég egy más fegyuere mint mind el vęſ. Az Izrael király ual meg barátkozic Ioſaphat, melly dologért az Prophétától meg feddetic.

1 ES lön ezec után, el iöuénec à Moab fiai és az Ammon fiai, és ő vęlec egybe azoc az kic Ammonitákon túl laknac vala, az Ioſaphatra hadakozni.

2 El iöuénec pedig és meg mondác Ioſaphatnac, monduán: Az tengeren túl való tartományból ió nagy had reád, tudni illic Syriából, és ám Haſeſon Thamarban vagyon, melly az Engedi.

Közönſeges böyttes példáia.

3 Meg félemlécz azért Ioſaphat, és az WRat kezdé buzgoſágoſſan kereſni, és hirdeté az egéſi Iudah orſágának böytöt.

4 Azért fel gyülénec az Iuda fiai hogy az WRat meg kereſnéc, az Iudánac minden városábólis öſſue gyülénec, hogy az WRat meg kereſnéc.

5 Es meg álla Ioſaphat az Iudánac és Ieruſálemnec gyülekezetiben

tiben, az WR házában az vij tornátzelőtt.

6 Es monda: O WRam mi attyánknac Istene, nem te vagyé egyedől Isten à menyben, és ki wralkodol az pogányoknac minden orſiágáin, te kezedben az erőſség, az hatalom, és ſenki ninczen ki te ellened álhatna.

7 O mi Istenünc nem te üzedé ki ez földnec lakozóit à te néped előtt az Izrael előtt, és nem te adadé ez földet lakoúl az Abraham maguánac az te barátodnac mind öröcké.

8 Azért laktac ez földön, és eppîtettec azon te neuednec Sanctuariumot, monduán:

9 Ha mikor iöuend mi reánc veſiedelem, tudni illic Isten itéletinec fegyuere, auagy dög halál, auagy ẹhség, ez házban előddben állunc, (mert az te neued ez házban vagyon,) azért mikor kiáltunc te hozzád à mi nagy nyomorúſáginkban, halgas meg és ſiabadîcz meg minket.

Deut: 2. 10 Moſtan pedig az Ammonitác és az Moabitác, és az Seir hegyén lakozóc, (kiknec földökön nem akarád hogy által mennénec az Izrael fiai, mikor Ægyptumból ki iöuénec, hanem mellőlöc el ménénec, és öket el nem veſztéc.)

11 Es imé miuel fizetnec nékünc érötte, miuel hogy ez végre iönec hogy minket ki üzzenec à te örökſégedből, mellyet minékünc örökſégül adtál vala.

12 Oh mi Istenünc nem itéledé meg öket? Mert ninczen mi bennünc anni erő hogy ellene álhatnánc ez ſiántalan ſokaſágnac melly reánc iü: Nem tuduncz bouá lenni, hanem czac te reád néznec az mi ſemeinc.

13 Es feienként az Iuda fiai álnac vala az WR előtt mind gyermekeckel, feleſégeckel és fiockal.

14 Ackor Iahazielre az Zacharias fiára, (ki Benaiah fia vala, ki Iehiel fia, ki Mathanias fia vala és az Aſaph maradéki közzül való Leuita vala,) az WRnac lelke ſiálla az gyülekezetnec közötte.

15 Es monda: Mindnyáián kic Iudában és Ieruſálemben lakoztoc, és te Ioſaphat király, hallyátoc meg ſiómot: Igy ſiól az WR ti néktec: Ne félly etec és ne röttegietec ez ſiántalan ſoc néptül: Mert nem ti hartzoltoc vẹlec hanem az Isten.

16 Hólnap ſiállyatoc ſemben vẹlec; Imé ök à Sis halmán fognac fel menni, és ráioc találtoc à völgynec végénél az Ieruel puſitaiának ellenében.

17 Nem ti hartzoltoc vẹlec, hanem czac állyatoc veſiteg és láſſátoc az WRnac ſiabadîtáſát raytatoc, te Iudánac nemzetſége és ti Ieruſálembéliec ne félly etec, meg ſe röttennyetec: Hólnap mennyetec ráioc, az WR velétec léſzen.

18 Mellyet mikor Ioſaphat hallot vólna, feiét à földre le függezté, az Iuda népeis és az Ieruſálemnec lakói az WR előtt hanyat homloc le búrúlánac imáduán őtet.

19 Fel

19 Fel állánac pedig az Cehathitac közzül és à Corhitac közzül való Leuitác, hogy az Izraelnec Wrát Istenét felöttenagy fel sióual diczérnéc.

20 Es mikor immár reggel fel kélültec vólna, ki ménénec az Thecoa pusztáiára: Es mikoron ki indúlnánac onnan, meg álla Iosaphat és monda: Hallyátoc meg siómat Iudah és Ierusálemben lakozóc: Bizzatoc az tiWratokban Istentekben, es legyetec bátorságosoc: Hidgyétec az Prophétác beszédinec, és ió szerenczéssec lésitec.

21 Tanáczot tartuán pedig az néppel, elö állatá az WRnac énekelit és diczéröit, hogy à hartzra ménö nép elött ezt mondánac: Tisztellyétec az WRat mert örökké való az ö irgalmassága.

22 Mikor pedig el végeztéc vólna az énekléſt és az diczéretet, az WR ellenséget szerze az Ammonitác, Moabitác ellen, és az Seir hegyén lakzóc ellen, kic jöttec vala Iudára, és ö magoc le vágác egy mást.

23 Mert támadánac az Ammon és az Moab fiai à Seir hegybéliec ellen, hogy öket mind éggyig le vágnác és el vesitenéc. Es mikoron mind el vellettéc vólna az Seir hegybélieket, az után egy mást ö magoc le vágác.

24 Az Iuda népe pedig méne Mispe felé, melly az pusztában vagyon, és mikor el tekéntet vólna ráioc, czac hólt testet lát vala, mert senki azoc közzül el nem szaladhatot vala.

25 El méne azért Iosaphat az ö népéuel, hogy azoknac ioszágokban sákmát vetnénec, és találánac náloc temérdec gazdagságot, és az hólt testeckel drága szép ruhákat, mellyeket le fosztánac róloc, annyra hogy alég vihetnéc el, és harmad napig kapodosác az nyereséget, mert felöttetöc vala.

26 Negyed napra pedig gyülénec az áldásnac völgyébe: Miuel hogy az WRnac ott adánac hálákat, azért azt az helyet hálá adás völgyénec neuezéc mind ez mai napig.

27 Meg tére azért Iudánac és Ierusálemnec népe Iosaphat királlyal az ö feiedelmeckel egybe Ierusálembe nagy örömmel: Mert az WR meg vigasztalta vala öket az ö ellenségec veszedelméuel.

28 Bé ménénec pedig Ierusálembe, Nablum, hegedö és trombita sióual az WR házába.

29 Es az Istentöl igen meg röttentec vala minden országbéliec, mikor meg hallottác vólna hogy az WR hadakozott vólna az Izrael ellenségi ellen.

30 Meg nyugouéc azért az Iosaphat országa, és békeséget adá ö néki az Isten minden felöl.

31 Wralkodée azért Iosaphat Iudán: Harmintz öt esztendös vala mikor wralkodni kezdé, és wralkodéc Ierusálemben husson öt esztendeig: Es az ánnyának neue Azubah vala, à Silhi leánya.

32 Es iárá Asanac az ö attyának

után,

ván, el sem táuozéc attól, ezelekeduén azt à mi az WR sieme elött kedues dolog vala.

33 De azért még à magasságbéli báluányoc helyeken valának, az kösségis nem késitette vala az ö siuét az ö attyoknac Istenéhöz.

34 Az Iosaphatnac pedig elsö és vtólso lett dólgai, meg vadnac irattatuán az Iehunac az Hanani fiának könyuében, ki azokat be irta az Izrael királyáinac könyuébe.

35 Az után Iosaphat az Iudah királlya meg barátkozéc Ahaziaual az Izrael királyáual: Ki nagy Isten ellen való dólgot czelekedett vala.

36 Mind az által vele meg barátkozéc hogy haiókat késitenének, mellyeken Tharsisba mennének, és meg késitéc az haiókat Esiongaberben.

37 Prophétála azért Eliezer az Maresából való Dodoua fia Iosaphat ellen, mondván: Miuel hogy meg barátkozál Ahaziaual, az WR mind semmié tette az te siándékodat. Es à haióc mind el romlának, és nem mehetének Tharsisba raytoc.

XXI. Rész.

Meg hal az Iosaphát király, kinec helyette wralkodic Ioram ö fia, ki az ö attyafiait mind meg öli, kitöl az Edomitác el szakadnac, kinec országit az Philistéusoc el rabolyác. Ki végezetre belsinec taidalma miatt hal meg

1 IORAM. Meg hala pedig Iosaphat az ö attyaiual egyetemben, és ö köztöc el temettetéc az Dáuid városában: Es wralkodéc az ö fia Ioram ö helyette.

2 Vóltac pedig az Ioram attyafiai az Iosaphat fiai ezec: Azariah, Iehiel, Zacharias, Azarias, Michael és Sephatia: Ezec mind Iosaphatnac az Izrael királyának fiai valának.

3 Adott vala pedig ö nékic az attyoc soc ezüst és arany aiándékot, drága marhákat, és Iudában erös városokat: De az országot Ioromnac adá, miuel hogy ö vólna elsö szülötte.

4 Kezdé azért Ioram az ö attyának országában wralkodni, és mikor immár abban meg erösödött vólna, az ö attyafiait mind meg ölé, az Izrael feiedelmi közzül is egy nehányát.

5 Harmintz két esitendös korában kezdett vala wralkodni, és nyóltz esitendeig wralkodhatéc Ierusálembem.

6 Es iára az Izrael királyáinac vtokon, az mint az Achab királynakis háza népe: Mert Achab leányát vötte vala magának feleségül: Es az WR siemei elött gonosi dólgot czelekedéc.

7 Nem akará mind azáltal az WR az Dáuid házát el veszteni az siöuetségért, mellyet tett vala Dáuiddal, és miuel hogy igéretet tett vala, hogy adná ö néki siöuetneket, és az ö fiainac minden idöben.

8 Az ö királyságának ideiében szakadá el Edom, hogy Iuda birodalmában ne lenne, és királt válasitának magoknac.

9 Ioram

9 Ioram azért el méne az ő fő emberiuel és az vele való sieke-reckel: Es fel keluén éiel meg veré az Edomitákat, kic ötet meg környekeztec vala, és annac sie-kereinec feiedelmit.

10 Mind az által Edom vgyan el siakadá tűlé, hogy az Iuda ki-rályſága alatt ne lenne mind ez mai napig. Vgyan ackoron el siakadá Libnahis, hogy Ioram biro-dalmában ne lenne; miuel hogy el hatta vólna az ő attyáinac WRát Istenét.

11 Óis rakatá az Iudának he-gyein óltárokat és azt miuelé, hogy az Ieruſálembéliec paráz-nalkodnának mind az Iuda or-ſiágábélieckel egybe.

Illyés Prophéta leuele az Ioram ki-rályhoz Ioſaphatnac fiához.

12 Iuta pedig azonkőzben az Illyes Prophéta iraſa hozzáia, melly így vala? Ezt mondgya az te attyádnac à Dáuidnac WRa Istene, miuel hogy nem iárál à te attyádnac az Ioſaphatnac útán, sem az Iuda királlyának is az Asa-nac útán.

13 Hanem iárálaz Izrael kirá-linac útokon, és meg fertéztetéd az Iudát és az Ieruſálemben la-kozókat, à mint az Achab házais paráznalkodéc, annac felőtte az te attyádfiait meg öléd, kic soc-kal iobbac vóltac náladnál:

14 Imé az WR nagy czapáſt boczát az te népedre, fiaidrais, feleſégedre és minden iószagod-ra.

15 Te pedig soc nyaualyákban gyötrettetel, bélednec faidalmi-ban léſieſi, mind addig mígien az te béled naponként ki mégyen à nagy betegſégnec miatta.

16 Fel indita azért az WR Io-ram ellen à Philiſtęuſoknac és az Arabiabélieknec elméieket, kic az Szerec zenekuel határoſoc va-lánac.

17 Kic mikoron fel indúltac vólna Iudára, reáia ütének az or-ſiágra, és ſakmáńt veténec min-denben valami találtatéc a király házában, annac felőtte fiai és fe-leſégit el viuéc, és több nem ma-rada meg fiai közzül, hanem az leg kiſieb, tudni illic Ioachaz.

18 Es mind ezec után meg ve-ré ötet az WR, bélinec ſiertelen nagy faidalmával, melly gyó-gyithatlan vala.

19 Lőn pedig egy nehány na-poc után, mikor az Prophétatul mondott időnec határa el iött vólna két eſitendő múlua, az ő béli mind ki iára az ő betegſégé-ben, és meg hala nagy kénokban. Es az kőſég nem égeté drága il-latú ſierſiámokat az ő temető he-lyén, mint az ő attyainac égéttec vala.

20 Harmintzkét eſitendős vala mikor wralkodni kezdé, és nyóltz eſitendeſig wralkodott Ie-ruſálemben. Es mikor minden gőnyőrőſégnélkül élt vólna, el temetéc ötet à Dáuid városában, de nem à királyoc koporſoiában.

Vgyan ez-zen mondá-lic Achazi-ásnak vagy Ochoziás-nak. Ne-ſzeteiec Aczartſnak-kis. Cap 12. verſ 6.

XXII. Réſz.

Ioramnac hólta után kinal lessen Ochozias, kit meg ől az Istu az Izraelek királya. Athaliah az kirali magot mind meg őleri, meg marad czac az Ioas kit az ő nenye reyté el, és titkon neueli azt, &

1 Válaſz-

4 Reg: 8. Ochosias.

1 VAlaſitác pedig királlyá az Ieruſálemnec lakóſi ő helyette az ő leg kiſſeb fiát Ahaziat: Mert az ő előtte való atryafiait mind meg ölték vala azoc à kic az Arabiabélieckel iöttec vala az táborba: Wralkodéc azért Ahazias az Ioramnac Iuda királlyának fia.

Tyrusi.

2 Kinec annyának neue Athalia vala, Omrinac leánya, kinec birodalmának negyuen kettődic eſitendeie vala, mikor Achazias wralkodni kezdé, ki czac egy eſitendeſig wralkodéc Ieruſálémben.

3 Ezis az Achab király házának útain iára: Mert az ő annya vala néki tanáczoſa az Iſtentelen czelekedetre.

4 Azért gonoſiúl czelekedéc az WR ſiemei előtt, miképpen az Achab háza népe; mert azoc vóltac tanácz adói attya halála után, az ő veſztedelmére.

5 Sőt inkáb mindeneſtől azoknac tanáczoc ſerint iára, el méne Ioramual az Achab fiával az Izrael királlyával ütközetre az Házael ellen, á Syriabéli király ellen, Gilead Romotba, holott à Syriabéliec Ioramot igen meg verék.

6 Meg téré azért hogy magát gyógyitatná Izreel városban, mert igen meg ſebeſitetet vala Ramah város alatt, mikor hadakoznéc Hazael ellen, ki Syriabéli király vala. Ahazias pedig az Ioramnac Iudah királlyának fia, alá méne hogy meg látná Ioramot az Achab fiát Izreelben, mert igen beteg vala.

7 Iſtentől vala pedig Ahaziaſnac romláſa, hogy Ioramhoz menne. Mert mikor oda ment vólna, ki iöue Ioramual Iehu eleibe, ki Nimſi fia vala, kit az WR meg kenetett vala, hogy az Achab háza népét ki gyomlálna.

8 Lőn azért mikor Iehu az Achab házán boſſúlt állana, az Iudah feiedelmire találkozéc, és az Ahazias attyafiainac fiaira, kic Achaziaſnac ſiolgálnac vala, és meg ölé őket.

9 Achaziatis kereſé, kit meg találá, és meg fogác, (ki Samariában rőytezett vala el,) hozác azért őtet Iehuhoz, kic őtet le vágác és el temetéc: Mert ezt mondgyác vala: Ez az Ioſaphat fia, ki kereſi vala az WRat, tellyes ſiuéből. Es nem vala immár ſenki az Ahazias háza népe közzül, ki elég vólna az orſiágnac birodalmára.

10 Továbba Athaliah az Achazias annya, látván hogy az ő fia meg hólt vólna, fel kele és meg öleté az Iuda háza népének minden királi maguat.

11 De Ioſabath az király leánya vőné Ioaſt az Ahazias fiát, és ki viué titkon őtet az király fiai közzül, kic meg öletetnec vala, és el röyté azt, és az daykáiát az ágyas házba: Es el titkolá őtet Ioſabath az Ioram király leánya, ki vala az Ioiada Pap feleſége, (mert az Achaziaſnac húga vala,) az Athalia előtt, hogy azt meg ne ölhetné.

12 Es

12 Es vala ő vęlec az WR házában el rőytetuén hat eſitendeîg: Athaliah aſſiony pedig biria vala az földet.

ATHALIAH.

XXIII. Réſz.

Ioiada Pap királlyá téteti az Ochozias fiát Ioaſt. Az Athaliat meg ölteti. Az Baal házát el rontattya, és az Iſten házában minden rendeket helyére állat.

4 Reg: 11. 1 AZ hetedic eſitendőben pedig meg erősödéc Ioiada, és melléie vőué az ſiőuetſégben az ſiázadoſokat, Azariaſt az Ioram fiát, Iſmaelt az Iohanan fiát, Azariat az Obed fiát, Maaſeiat az Adaia fiát, és Eliſaphatot az Zichri fiát.

IOAS.

2 Az Iudah orſiágát pedig körűl el iáruán, ősſue gyűytéc az Iudánac minden városiból à Leuitákat, és az Izraelnec feiedelmit, és iőuénec Ieruſálembe.

3 Szőuetſéget tőn pedig mind az egéſi gyűlekezet az királlyal az Iſten házában: Minec vtánna Ioiada ècképpen ſióllott vólna nékic: Imé à király fia fog wralkodni, az mint az WR ſióllot vólt az Dáuid fairól.

4 Azért dolgotoc ez légyen, harmad réſi közzűletec, kic az ſiombatra ſioktatoc fel iőni az Papoc és az Leuitác közzül, aytón álló légyen.

5 Az harmad réſi pedig az király házánál, és harmad réſi az fő kapúnál állyon. Az egéſi köſſég légyen az WR házának tornátzaban.

6 Senki ne mennyen bę az WR házába, hanem czac az Papoc, és az kic ſiolgálnac az Leuitác közzül, ők menyenec bę, mert ſient dologra rendeltettec, az gyűlekezet tartſa magát az WR paranczolattyához.

7 Es az Leuitác környűl vegyéc az királt, kinec kinec mind fegyuere légyen, és valaki bę menne az Templumba, ottan meg öletteſséc, és az király mellet legyetec mikor bę mégyen és mikor ki iőuend.

8 Es mind az ſierint czelekedénec à Leuitác és az Iudánac gyűlelekezete, az mint ő nékic paranczolta vala az Ioiada fő Pap, és kiki mind melléie veſſi vala az ő birodalmában való férfiakat, mind azokat az kic fel mennec vala az ſiombatra, mind az kic ki iőnec vala: Es az Ioiada Pap nem engede hogy à Leuitáknac ſeregec el menne.

9 Es adá Ioiada Pap à ſiázadoſoknac dárdákat, paiſokat, mellyec Dáuid királyé vóltac, mellyec az Iſten házában valánac.

10 Es állatá az egéſi gyűlekezetet (kiknec fegyuerec kezekben vala,) az háznac iob réſiétől fogua à háznac bal felől való réſieig, az óltár mellet és az ház mellet à király környűl.

11 Ackoron ki hozác az király fiát, és à király coronát feiébe téuéc, és az királyhoz illendő ékeſſéget reáia adác, és királlyá téuéc őtet, és meg kenéc Ioiada és az ő fiai, és mondánac: Eellyen az király.

12 Mikoron pedig meg hallotta vólna Athalia aſſioni az futosó népnec zengéſét, kic az királt diczéric vala, ackoron ös fel méne az nép közzé az WR házába.

13 Holott mikor látta vólna, hogy az király állana az ö oſlopánál az Templumnac bę menetelinél, és az feiedelmec és az trombitáſoc à király mellet vólnánac, és látná hogy à föld népeis örülne, trombitálna, és az eńekeſec az zengö ſierſiámockal énekelnénec: Athalia aſſioni azonnal ruháit kezdé haggatni magán, és monda: Pártolas vagyon, pártolas.

14 Ki hiuá pedig Ioiada Pap az ſiázadoſokat, az ſeregec hadnagyit, monduán nékic: Engedgyétec hogy mennyen ki à nép közzött, és valaki vtánna meńe, meg öletteſséc. Mert ezt mondgya vala az fö Pap, ne öllyétec meg ötet az WR házában.

15 Adánac azért néki helyet hogy ki mehetne, és mikor bę iutott vólna az király háza felé az louaknac kapuián, ott vágác le ötet.

16 Szöuetſéget tön pedig Ioiada, ö maga között, az nép között és az király között, hogy ök az WR népei lennénec.

Vagy. Az Iſten között.

17 Bę méne azért mind az ſokaſág az Baal házába, és azt el rontá mind óltáriual és mind báluániual egybe. Az Matthant pedig az Baal Papiát az óltároc elöţt meg öléc.

18 Es helyére állatá Ioiada az tiſiteket az WR házában, mellyeket biztac vala az Papokra és Leuitákra, kiket Dáuid el rendelt vala az WR házában, hogy áldoznánac az WR nac, az mint az Moſes töruényében meg irattatott, nagy vigaſsággal és énec ſióual, az Dáuid rendeléſe ſierint.

19 (Helyére állata pedig az aytón állókatis az WR házának kapuira, és ſemmi dologban való tiſitátalan bę nem mehet vala.)

20 Az vtán melléie véué az ſiázadoſokat és az fö wrakat, mind azockal egyetemben az kic az köſségen wralkodnac vala, és mind az föld népét, és ki viué az királyt az WR házából, és bę ménénec az király házának nagyobic kapuián, és helyheztetéc az királyt az királi ſiękben.

21 Nagy örömben lön azért az földnec népe, és az városis meg nyugouéc; minec vtánna Athalia aſſiont meg öléc.

XXIIII. Réſz.

Ioas király az Ioiadának élrében az Iſten töruénye ſerint el, és az Iſten házát meg eppiti. Az Ioiada hólta után báluány imádáſra hajtá, és meg öleti Zachariaſt az Ioiada fiát. Meg veretetic az Syriabeliektöl, az vtán az ö maga ſólgaitól meg öletetic.

1 HEt eſitendös vala Ioas à mikor wralkodni kezde, és wrálkodéc Ieruſálémben negyuen eſitendeig, az annyának neue Sibia vala, Beerſebabéli. 4. Reg: 12.

2 Es czelekedéc Ioas az WR elött kedues dolgot Ioiada Papnac tellyes éltében.

3 Vön

3 Vön pedig néki Ioiada két feleséget, és nemze fiakat és leányokat.

4 Ezec után végezé magában Ioas, hogy az WR házát meg eppîtené.

5 Es ősſue hiuatá az Papokat és az Leuitákat, és monda nékic: mennyetec el az Iuda városira, és ſiedgyetec az Izrael népétül feienként pénzt, hogy eſitendőnként az ti Iſtentec házát eppîczéc meg, ti pedig ez dologban hamar el járiatoc. Es nem ſietének az Leuitác.

6 Ezokaért hiuatá az király Ioiadat az Papi feidelmet, és monda néki: Miért nem kéſieritetted az Leuitákat, hogy bę hoznác Iudából és Ieruſalemből az aiándékot mellyet rendelt Moſes az WR ſiolgáia, és az Izraelnec gyülekezeti, az gyülekezetnec ſátorához?

7 Mert amaz Iſtentelen Athalia és az ő fiai el puſitîtottác az Iſten házát, és az Iſten házához rendeltetett ioſágot az báluányokra költöttec.

8 Es mikor paranczolt vólna az király, ſierzénec egy ládát, mellyet le téuénec az WR házának kapuia előtt.

Exod. 30. 9 Es meg hirdetéc Iudában és Ieruſálemben hogy hoznác el az WRnac az aiándékot, mellyet az Iſten ſiolgáia à Moſes rendelt vólt, és paranczolt az puſitában az Izraelnec.

10 Ackor nagy örömmel az feiedelmec és az köſség hozának és hányának pénzt az ládába, mîglen meg telnéc.

11 Lön pedig mikor az ládát vinnéc à király gonduiſelőiéhoz à Leuitác által, (mert mikor láttac hogy az pénz ſoc vólna, az királynac iró deákia, az fő Papnac válaſitott emberéuel ſiembe léſien vala,) hogy meg üreſsitenéc az ládát, az után eſmét helyére téſſic vala azt: Es ezt miuelic vala minden napon: Es nagy ſumma pénzt gyüyténec.

12 Es adá azt az király Ioiadának, ki az WR háza környül való ſiolgálatnac gonduiſelőie vala: Es fogadának fa vágókat, meſter embereket az WR házának meg eppîtéſére, vas és çrtz miueſeketis fogadának az WR házának meg erősſitéſére.

13 Munkalkodának azért az miueſec, és az ő kezec által az romláſoc meg eppülének.

14 Mikoron pedig el végeztéc vólna, viuéc az királynac és az Ioiadának eleibe az maradéc pénzt, mellyből czinálának az WR ſiolgálattyához való edényeket, vgy mint temiénezőket, kalánokat, arany és ezüſt edényeket: Es áldoznac vala ſiünetlen az Iſten házában Ioiadának tellyes életiben.

15 Meg vénhedéc pedig Ioiada és meg elegeduén életéuel meg hala: Száz harmintz eſtendős korában hala meg.

16 Es el temetéc őtet az Dáuid király városában, az királyoc között, miuel hogy kedues dól-

got czelekedett vólna Izraelben, mind Istenuel s. mind az ő házával.

17 Minec vtánna pedig meg hala Ioiada, el iöuénec az Iuda feiedelmi, és tẹrdet feiet haytánac az király elött: Es az király engede nékic.

18 Es hátra hagyuan az ő attyoknac Wrának Istenénec házát, siolgálának az berkeknec, és azokban való báluányoknac: Melly vétekért lön az WRnac Iudára és Ieruſálemre igen nagy haragia.

19 Es külde az WR hozzáioc Prophétákat hogy azoc által hozzáia hiuatná öket, kic bizoń-ſágot téuénec nékic, de vgyan nem fogadác.

20 Az Isten lelke pedig fel indîta Zachariaſt az Ioiada fiát, és fel álla az nép között és monda nékic: Ezt mondgya az Isten, miért hagyátoc hátra az Wrnac paranczolatit? Nem haſinaltoc vęle: Miuel hogy hátra hattatoc az WRat, öis hátra hágy titeket.

21 Azoc pedig reáia támaduán, vgyan ott az WR háza tornátzában meg köuezéc ötet az király paranczolattyából.

22 Es nem emlekezéc meg Ioas király az ió tétemenyről, mellyel az ő attya az Ioiada vala ő hozzá éltében, hanem meg ölété à fiát: Mikor pedig halna, ezt monda: Láſſa meg az WR és [h] itéllye meg.

[h] vagy. kerreſſe meg.

23 Lön pedig az eſtendő forgáſában, az Syriábéli király hada fel indúla Iudára és Ieruſálemre, és mind éggyſig el veſité az feiedelmeket à nép közzül, és az ragadomáńt küldéc Damaſcumba az királynac.

24 Mert noha kéues magáual iött vala ráioc à Syriábéli király, mind az által az WR hezekbe adá az ſiántalan ſoc népet, miuel hogy az ő attyoknac Istenét el hattac vólna: Az Ioaſonnis boſſút állának.

25 Es mikor tőle el mentec vólna, és hattác vólna ötet nagy betegſégekben, pártot ütének ellene magokban az ő ſiólgai, az Ioiada Pap fiának halalaért, és meg öléc ötet vgyan ágyában: Es minec vtánna meg hólt vólna, el temetéc ötet az Dáuid városában, de nem az királyoc koporſóiában.

26 Ezec támadtac vala pedig reáia: Zabad, az Ammonbéli Simeat fia, és Iozabad az Moabbéli Simrith fia.

27 Az ő fiainac pedig ſiámoc, és az rauás ſiedés, melly ő ideiében lött, az Isten házának is meg eppítéſe, bőwſéggel meg vadnac irattatuán az királyokról való könywben: Wralkodéc pedig ő helyette az ő fia Amaſias. 2 Reg: 12.

XXV. Réſz.

Amaſias király meg öli azokat, az kic az ő attyat Ioaſt meg ölték vala. Az Edomitakat meg veri, és azoknac baluá-yokat imá-gya, melly dologert az Prophétától még feddetic. Az Izrael kirallyatol meg veretetic, és az után meg öletetic.

1 HVſion öt eſtendős korában kezdett vala Amaſias wralkodni, és huſſonkilentz eſtendeſig AMASIAS.

tendeſ̃g wralkodéc Ieruſálemben, az annyánac neue Iehoadan vala, Ieruſálemből való.

2 Es kedues dolgot czelekedéc az WR előtt, de azért nem tiſita ſiiuel.

3 Lőn pedig az után hogy országában meg erősödéc, meg ölé az ő ſiólgait, kic az ő attyát meg öltec vala.

4 De azoknac fiokat meg nem ölteté, hanem az ſierint czelekedéc, az mint à törvényben à Moſes könyuében meg vagyon irattatuán, mellyben Iſten így paranczolt vólt, monduán: Meg ne ölteſſenec az attyác az fiakért, és az fiakis meg ne ölteſſenec az attyákért, hanem kiki mind az ő ſáiatt bünéiért ölteſſéc meg.

Deut. 24. Ezech. 18.

5 Őſſue gyűyté annac felőtte Amaſias az Iuda népét, és válaſitá ő kőzzűlőc az attyáknac házoc népe ſierint Iudában és Beniaminban ezeredeſeket és ſázadoſokat: Es meg ſámlálá őket h ſi eſtendőſektől fogúan és kic fellyeb valának, és találá azoc közzűl válogatott fegyuer foghatókat, kopiáſokat és paiſoſokat, három ſáz ezert.

6 Annac felőtte bérle az Izraelitác közzűl ſáz ezer erős férfiakat ſáz talentumba.

7 El iőue pedig az Iſten embere ő hozzáia, monduan: O király az Izrael népe te veled el ne menyen, mert az WR nem léſien az Izraellel, tudni illic az Ephraimnac fiaiual.

8 Ha pedig kétes vagy benne, kéſiűly az viadalhoz; de vgyan meg verettetel az te ellenſégedtől: Mert Iſten hatalmában vagyon mind az nyereſég mind az veſztés.

9 Ackoron monda Amaſias az Iſten emberének: Mit miuelly ünc à ſáz talentum ezűſt felől, az mellyet immár meg adtam az Izrael népének? Es felele az Iſten embere: Az WR tenéked annál ſockal többet adhat.

10 Ki válaſitá azért azokat Amaſias, az kic Ephraimból iőttec vala ő hozzáia, hogy iſmég mennének helyekre: Melly dolegért igen meg haraguánac az Iudah népére, és meg tőrének nagy búſúlua.

11 Amaſias pedig meg bátorodúán, ki indítá népét, és méne az ſós volgybe, és meg veré az Seir fiai közzül tíz ezeret.

12 Iſméglen az Iudah fiai tiz ezer eleuent fogának, kiket viuénec egy magas kő ſikla tetéiére, és onnan nyakra főre le taſigálác őket, és mind el ſiakadozánac.

13 Az melly hadat pedig meg tőritett vala Amaſias, hogy ő vęle ne menne az hadban, Iudának városira ütének Samariatól fogua mind Bethoroníg: Es le vágúán három ezert azoc közzül, nagy ſoc nyereſéget viuénec el.

14 Lőn az után hogy Amaſias meg tőre az Edomitaknac meg veréſekből, az Seir fiainac Iſtenit el hozá, és Iſten gyanánt tiſztelé azokat, kic előtt magát meg

haitya vala, és azoc elött ió illatot tésien vala.

15 Ezokaért meg haraguéc az WR Amasiára, es boczátá Prophétáiát hozzáia, és monda néki: Miért imádád annac az népnec Istenit kic meg nem szabadíthatác az ő népeket az te kezedből?

6 Lön pedig az után, mikoron ecképpen szóllot vólna à királynac, monda az király néki: Minem tanáczosa vagy te az királynac? Halgas, mert gonoszúl iársi. Meg szünéc azért az Prophéta, minec vtánna ezt mondotta vólna: Látom hogy Isten el akar téged vesziteni, miuel hogy ezt miueled, és tanáczomat nem fogadád.

17 Amasias pedig az Iudah királlya, tanáczot tartuán kötuetet küldé Ioashoz az Ioachaz fiához, ki Iehunac fia vala, az Izrael királlyához, monduán: Iöy hozzám, légyünc szemben egy mással.

18 Ackoron Ioas az Izrael királlya, illyen választ tön Amasiasnac, az Iudah királlyának? Az Libanus hegyén való töuis, küldé az Libanuson való Cedrus fához, hogy ezt mondának: Az te leányodat add az én fiamnac feleségül, azonközben azon el menuén egy fene vad, melly az Libanuson lakic vala, el tapodá azt az töuisset.

19 Te magadban így gondolkodtál: Meg verém az Edomitákat, azért fuualkodtál fel magadban hogy diczékedgyél, Kérlec maradgy othon, miért szerzesz magadnac veszedelmet, hóg mind te s-mind Iudah el vesziem általam.

20 De vgyan nem nyughatéc Amasias, mert Isten el végezite vala hogy az ellenség kezében adna, miuel hogy az Edomitáknac báluány Istenit imádtac vólna.

21 Fel indúla azért Ioas az Izrael királlya, és szemben szállának egy mással, ő és Amasias Iudának királlya, Bethsemesnél melly Iudaban vagyon.

22 Es Iuda meg verettetéc az Izrael népétül, és kiki mind szalada az ő sátorához.

23 Amasiast pedig az Iudah királlyát az Ioas fiát, ki Iehoahaz fia vólt, Ioas az Izrael királlya el fogá Bethsemesben, és viué Ierusálembe, és Ierusálemnec kő falát le töré az Ephraim kaputól foguán mind à szegeletnec kapuiáig, négy száz singnire.

24 Es mind az aranyat, mind az ezüstöt, és minden fele edényeket, az mellyec találtatának az Isten házában az Obededom birtoka alatt, és à király házának kénczei között, az fő fő népeknec fiaiual egyetemben, mind Samariába viué.

25 Eele pedig Amasias az Ioas fia, az Iuda királlya, minec vtánna meg hala Ioas az Iehoahaz fia az Izrael királlya, tizen öt esztendeig.

26 Az Amasiasnac pedig több lött dólgai elsöc és vtólloc, auagy nyczeneké meg irattatuán az Iu-

az Iudah és az Izrael királinac könyuében.

27 Mert attól fogua hogy Amasias az Wrtól el szakadá, mikor Ierusálemben mind ellene támattac vólna, Lachisba szalada: Es küldénec vtánna Lachisba, és vgyan ott meg öléc.

28 Es el hozác onnét louakon és el temetéc ötet az ö attyai között Iudánac városában.

XXVI. Rész.

Vzias 16ben király Iudában az Amasias helyében. Az Philistęusokon diadalmar vén. Meg veretic becsi poklositással hogy az Papoc tizébe hágoc vólna. Meg hal, és ö helyette király lében Iotham az ö fia.

4. Reg: 14. & 15.

1 ACkor elö hozuán az egési Iudah nemzetsége Vzziját (ki tizenhat esitendös vala,) királlyá téuéc ötet az ö attya helyett Amasias helyett.

VZIAS.

2 Ez eppité meg Elotot, mellyet Iudánac meg vön, minec vtáña az Amasias király meg hólt vólna az ö attyáiual egybe.

3 Tizenhat esitendös korában kezdett vala wralkodni, és ötuen két esitendeig wralkodéc Ierusálemben, az annyánac neue Iecholiah vala, Ierusálemböl való.

4 Ez czelekedéc az WR elött kedues dolgot, az mint az ö attyáis Amasias.

5 Es kereśi vala az Istent Zacharias Prophéta ideiében, ki az Isteni látásokban tudós vala, valamig pedig az WRat kereśé, ió elö menetelt adott néki Isten.

6 Mert ki ménuén hadakozéc az Philistęusoc ellen, és Gathnac, Iabnenac és Asdodnac kerités le töré, és eppite városokat azoc tartományában, és à Philistęusoc földében.

7 Es meg segéllé ötet az Isten à Philistęusoc ellen és az Arabiabéliec ellen, kic lakoznac vala Gur mezeién és Hameunimban.

8 Adánac az Ammonitákis ö néki aiándékot, és ki méne az ö hire neue siintén Ægyptumig, mert felötte igen fel neuekedett vala az ö hatalma.

9 Mert eppite Vzzijas tornyokat Ierusálemben à sieglet kapunac felötte, az völgy kapuia felött, és az siegeletnec kapuia felött, és igen meg erösíteté azokat.

10 Az pusitábannis tornyokat raká, és soc kútakat ása, mert soc nyáia vala mind az völgyekben, mind az tęr földön és soc maiorkodó siólgai, vintzeléri az hegyekben és à Charmelúson: Miuel hogy az maiorkodásnac sieretöie vala.

11 Vala pedig Vzzijanac hadokozó népeis az sierint az mint meg vólt siámláltatuán az Ieiel Secretarius által, és az Maaseia tisztartó által à Hananias paranczolatty ából, ki vala az király feiedelmi közzül egy.

12 Az czelédeknec feiedelminec mindenestöl fogua való siámoc, az erössec közzül, két ezer és hat siáz vala.

13 Es ezeknec birodalmokbá valánac igen erös hadakozóc háró siáz ezeren, hęt ezeren és öt siázá,

kic vitęzí módon forgolodnac vala, hogy mindenkor az kirâlit meg ſegéllenéc ellenſégi ellen.

14 Kéſîté pedig az ő hadának Vzzijas paiſokat, kopiákat, ſiſakokat, pántzélokat, ſueket, és parittyába való kőueket.

15 Kéſîté annac felőtte Ieruſálemben nagy meſterſéges hadakozó ſierſámokat, mellyec lennénec az tornyoc teteiében, és az kő falnac ſiegeletin, nîlaknac és nagy kőueknec ki haigálâſokra. Es az ő hîre neue minden felé ki méne, miuel hogy czuda képpen forgatná magát, a mîglen meg erősödnéc az birodalomban.

a) Tremel. Miuel hogy czuda képpen ſegitette néc Iſtentől.

16 Mikoron pedig immár ècképpen meg erősödött vólna, magában felfuualkodéc, mîglen magát meg ferteztetné, és vétkezéc az ő Wraa Iſtene ellen; mert az WR Templomába bę méne, hogy az fűſtölő óltáron fűſtölne.

17 Bę méne pedig ő vtánna Azarias Pap, és ő vęle az WR Papiai nyóltzuanon, igen erőſſec.

18 Es ellene állánac Vzzijas királynac, és mondánac néki: Vzzijah, nem te dólgod az WRnac fűſtölni, hanem az Aaron Pap fiaié, kic arra ſienteltettec. Menyki ez ſient helyből: Mert igen vétkezel, tiſtiſtségedre ſem leſſen az WR Iſtentűl.

Rettenetes példa azoc ellen, kic hiuatalnelkűl az egyhazi ſzolgalatba auattyac, magokat.

19 Es meg haragué́c az Vzzijas, kinec kezében vala az fűſtölő ſierſám hogy fűſtölne, és mikor ècképpen haragudnéc az Papokra, bęl poklosſág támada à homlokán vgyan az Papoc előtt az WR házában az fűſtölő óltár előtt.

20 Es mikor tekintet vólna ő reáia Azarias az fő Pap, és ő vęle mind az több Papoc, látác az bęl poklosſágot az ő homlokán, és hamar el űzéc ötet onnét, és keſierîtéc ki menni, mert az WR meg verte vala ötet.

21 Es lőn Vzzijas mind halála napiaíg bęl poklos, és lakic vala egy magának való ſiabados házban, mert az WR házából ki vettetet vala. Iotham pedig az ő fia biria vala az király házát, és itéletet téſien vala az föld népének.

22 Vzzijanac pedig az ő első és vtólſo dólgait meg irta az Eſaias Prophéta az Amos fia.

23 Es meg hala Vzzijas az ő attyáiual egybe: Es el temetéc ötet az ő attyái között az királyoc temető mezeién: Mert ezt mondgyác vala felőle, bęl poklos vólt. Es wralkodéc Iotham az ő fia ő helyette.

XXVII. Réſz. IOTHAM.

Iotham király wralkodic az Vzias vtán, ki az Ammonitakat meg veri. Iotham vtán wralkodic az ő fia Achaz. 4. Reg: 15.

1 HVſion ött eſtendős vala Iotham mikor wralkodni kezde, és tizenhat eſtendeig wralkodéc Ieruſálemben: Az annyának neue Ieruſa vala, az Sadoc leánya.

2 Es czelekedéc kedues dolgot az WR előtt mint ſimtén az ő attya Vzzias: (Czac hogy az WR Templomába bę nem mégyen a vala,) de az kőſség ur ęg vétkezic vala.

a Tudni illic mi tárgy ő attya be ment vala az papoc tiſzti ellen.

3 Es

3 Ez eppîte meg az WR házának fölsö kapuiát, az vár kerîtésennis sokat eppîte.

4 Annac felötte az Iudah hegyes földén városokat eppîte, és az siép ligetes erdökön palotákat és tornyokat rakatá.

5 Es hadakozéc az Ammon fiainac királyoc ellen, kiket meg veré: Es adának néki az Ammon fiai azon esztendöben száz talentum ezüstöt, és tíz ezer véka búzát, tiz ezer véka árpátis. Es fizettec vala ö néki az Ammon fiai az másodic és harmadic esztendöbennis.

6 Meg erösödéc azért Iotham, mert az ö útait viseli vala az ö WRa Istene elött.

7 Iothamnac pedig az ö több dólgait, hadakozásit és útait, meg irtác az Izrael és az Iudah királinac könyuökben.

8 Husion öt esztendös korában kezdett vala wralkodni, és tizenhat esztendeig wralkodéc Ierusálemben.

9 Es meg hala Iotham az ö attyáinalegybe, és el temetéc ötet à Dáuid városában: Es wralkodéc Achaz az ö fia ö helyette.

XXVIII. Rész.

Az hitetlen Achaz király, az Syriabéliektöl, Izraelitakról, Edomitákról és Philistseusokról mikor igen meg rontatot vólna, az Assyri béli királnac segitségehöz folyamodik, kitöl miuel hogy meg nem segittetheték, sokkal nagyob baluány imadsba esic, hogy nem az elött volt. Meg hal Achaz, és Ezechias wralkodic helyette.

4. Reg: 16. ACHAZ.

1 HVsz esztendös vala Achaz mikor wralkodni kezde, és tizen hat esztendeig wralkodéc Ierusálemben, és nem czelekedéc kedues dólgot az WR elött.

2 Hanem iára az Izrael királyainac útokon, és báluányokat czináltatá az Baal tisztességére.

3 Annac felötte temiénezeis az Hinnom fiának völgyében, fiaitis meg égeté tüzben az pogányoknac stokásoc szerint, kiket az elött az WR az Izrael fiai elött az földröl ki üzött vala.

4 Aldozéc és temiénezeis az hegyec teteiénnis, az halmokon és minden zöld fa alatt.

5 Ezokaért az ö WRa Istene adá ötet az Syriábéli király kezébe, és ötet igen meg veréc, és nagy nyereséggel iárának, mellyet Dámascusba viuénec: Annac felötte az Izrael királya kezébenis adattatéc, és azis ötet igen meg veré.

6 Mert Pecah az Remalia fia az Iuda népében egy nap le vágá száz húsz ezer embert, mind az erösét: Miuel hogy az ö WRokat Isteneket hátra hattác vólna.

7 Annac felötte az Ephraimbéli hatalmas Zichri meg ölé Maasiat az király fiát, Azricatis az király házának gondviselöjét, Elhanatis, ki az király után másodic vala.

8 Fogának esmét az Izrael fiai az ö attyoc fiai közzül, két száz ezer asszoni állatot, szakat, leányokat,

nyokat, és nagy ſoc ioſiágot koborlánac el ő tőlec, és azzal az nyereſséggel mennec vala Samariába.

9 Vala pedig Samariában az WRnac Prophétáia, kinec neue Oded: Ki eleibe ménuén az hadnac az melly Samariába mégyen vala, monda az hadnac: Imé az ti attyaitoknac az WR Iſtennec az Iuda ellen fel geriedett haragiáért adta (az Iſten) őket kezetekbe, és ſokat le vágátoc közzülőc az ti nagy búſúláſtokban, melly ſiintén az ęgęg fel hata.

10 Es immár moſt arról gondolkodtoc hogy az Iudánac és az Ieruſálemnec fiait birodalmatoc alá veſsétec, hogy néktec ſiolgaitoc és ſiólgáló leánitoc legyenec: Auagy nem téſſiteké ezzel magatokat à ti WRatoknál Iſtenteknél bűnőſőcké?

11 Azért hallyátoc meg ſiómat, vigyétec viſſiſia az ti attyatoc fiai közzül való foglyokat, kiket ide hoztatoc: Mert ha ezt nem miuelitec, az WRnac nagy haragia léſſien raytatoc.

12 Ackor fel kélénec az Ephraimból való fő népeknec férfiai, tudni illic Azarias az Iehohanan fia, Berechias az Miſſillemot fia, Ezechias az Sallum fia, és Amaſa az Hadlai fia, azoc ellen kic az viadalból iőnec vala.

13 Es mondánac nekic: Ne hozzátoc ide bę az foglyokat, mert felőtte igen nagy b[illegible] az mit akartoc miuelni, és ezzel az mi bűneinket meg ſokaſityátoc: Mert ennélkűlis ſoc bűnünc vagyon; és az WRnac haragia vagyon az Izraelen.

14 Az had azért az foglyokat, és az nyereſséget vgyan ott el hagyác à feiedelmec előtt, és à gyűlekezet előtt.

15 Es fel állánac az meg neuezteteț ſiemélyec, és fogác az foglyokat, és az kic mezítelnec valánac közzülőc fel öltöztetéc az nyereſségből, fel öltöztetéc mondom azokat, ſarukotis adánac lábokba, ételt és italtis adánac nékic: Megis kenéc őket, és el viuéc ſiamárokon, tudni illic az betegeſeket, és viuéc őket az pálma fáknac városába Ierichoba az ő attyoc fiaihoz, az után ők meg tęrénec Samariába.

16 Az időben kűlde Ahaz király az Aſſyriábéli királyhoz, hogy lennénec néki ſegitſéggel.

17 Mert az Edomęuſokis el iőttec vala, és az Iuda népe közzül ſokat le vágánac és rabokat fogánac.

18 Az Philiſtęuſokis mind el lépéc az mező városokat. Iudátis dęl felől: Es meg véuéc Bethſemeſt, Ajalont, Gederotot, Sochotis, és annac faluit, Thimnat és minden faluit, Gimzotot és faluit, és ott laknac vala.

19 Mert az WR meg alázta vala Iudát Achazért az Izrael királlyáiért, * mert az Iudát el haytotta vala hogy vétkeznéc az WR ellen.

* Acházt mondgya Izrael királyának, noha Iuda királya volt, hanſolt az Izraelnec neue az egęſs Izraelért, az az, mind az tizen ket nemzetſegért vętetic.

20 El

20 El jöue azért ő hozzá Thilgat Pilneeſer az Aſſyriának királlya, ki ő néki lőn ártáſára, és ſemmi ſegitſéggel nem lehete.

21 Mert Achaz az WR házát, az királiét, az feiedelmekét meg foſita, és az Aſſyriabéli királynac adá aiándékot, de vgyan nem lőn ſegitſéggel néki.

22 Valamikor pedig az WR őtet meg ſiorongattya vala, annál inkáb vétkezic vala az WR ellen: Az Achaz vala az.

23 Mert az Damaſcumbéli Iſteneknec áldozic vala, az kic őtet meg vertéc vala, ezt mondván: Miuel hogy az Syriabéli királyoknac Iſteni igen ſegéllic őket, azért énis azoknac áldozom hogy ſegéllyenec engemetis; holott mind néki mind az egéſi Izraelnec ażoc vóltac romlásokra.

24 Es őſſue hordá Achaz az Iſten házának edénit, és mind őſſue töré azokat, és az WR házának aytaiát bę zárlá, és óltárokat raka magának Ieruſálemnec minden ſiegletiben.

25 Iudának városibanis eppíte óltárokat, hogy az idegen Iſteneknec temiézne, és az ő attyáinac Wrát Iſtenét ècképpen haragra fel ingerlé.

26 Az ő töb dólgai és útai mind elsőc mind vtólſoc meg vadnac irattatuán az Iuda és az Izrael királinac könyuökben.

27 Meghala pedig Achaz az ő attyaiual, és el temetéc Ieruſálem városában: Mert nem viuéc őtet az Izrael királlyáinac koporſóiba: Es wralkodéc az ő fia Ezechias ő helyette.

XXIX. Réſz.

Ezechias minec vránna királlyá értetet vólna, az Iſteni tiszteletet helyére állattya. Paranczollya az papoknac hogy magokat meg ſenteliién az Templomot meg tiſztitſac. Melyben az vtan ő az kőſséggel az Papoc és Leuitac által ſoc áldozatockal áldozic nagy örömmel, &c.

1 EZechias kezde wralkodni, mikor vólna huſion őt eſitendős, és wralkodéc huſion kilentz eſitendeig Ieruſálemben; az annyának neue vala Abijah, az Zacharias leánya. 4 Reg 18. Ezechias.

2 Es czelekedéc minden kedues dolgot az WR előtt, az mint Dáuidis az ő attya.

3 Az ő királyſágának első eſitendeiében az első hólnapban, meg nitá az WR házának aytait, és azokat meg vijtatá.

4 Es az Papokat ſ. az Leuitákat egybe gyűyteté az Nap kelet felől való vtzába.

5 Monduán nékic: hallyátoc meg ſiómat Leuitác, Mind gyárást magatokat ſientellyétec meg, az ti attyaitoknac Wránac Iſtenénec házátis ſientellyétec meg és minden vndokſágot az ſient helyről hordgyatoc ki.

6 Mert igen vétkeztec az mi attyainc, és az mi Wrunc Iſtenünc előtt gonoſit czelekedvén hátra hattác

hattác ötet, és az WR ſátorától el fordúluán háttal fordúltanac ö hozzá.

7 Az tornátznac aytaitis bę zártac, az ſiöuetnekeketis meg óltottác, az temienezéſtis el hagytac; nem áldoztac az Izrael Iſtenénec az ſient helyen.

8 Es ezért vólt az WRnac illyen nagy haragia az Iudán és Ieruſálemen, és adta vólt öket rabſágra és puſitúlásra, neuetſégre, az mint ti magatokis látty átoc.

9 Es imé az mi atty áinc fegyuer miatt hűllottac el, fiainc, leáninc és feleſéginc, fogſágba vitettenec ez dologért.

10 En azért el végeſitem magamban, hogy az Izraelnec WráuaI Iſtenéuel ſiöuetſégec ſierzec, hogy haragiát tölünc el fordícza.

11 Szerelmes fiaim ne teuélegietec; mert az WR titeket el válaſitott, hogy ö néki ſiolgállyatoc, hogy ſiólgai legyetec, és ö elötte ió illatot ſierezzetec.

12 Fel kelénec azért à Leuitác, Mahat az Amaſai fia, Ioel az Azaria fia, kic Cehathitác valának; az Merari fiai közzül pedig, Cis az Abdi fia, és Azaria az Iehaleiel fia: Az Gerſonitác közzül pedig Ioah az Zimmah fia, és Edem az Ioah fia.

13 Az Eliſaphan fiai közzül, Simri és Ieiel: Az Aſaph fiai közzül pedig, Zacharias és Matthania.

14 Az Heman fiai közzül, Iehiel és Simei: Az Ieduthun fiai közzül Semaaia és Vzziel.

15 Öſſue gyüytéc az ö attyoc fiaitis: Kic meg ſienteltetuén, bę ménénec az király paranczolattya ſierint az WRnac dólgaira, az ö házának meg tiſitítáſára.

16 Mert bę ménuén az Papoc az WR házának belsö réſiébe, hogy azt meg tiſitſitanác, ki hordánac belöle minden rútſágot, mellyet az WR házában találhátánac, az WR házának tornátzába; honnét fogadác az Leuitác hogy ki hordanác az Cidron patakába.

17 El kezdéc pedig az tiſitogatáſt az elsö hónapnac elsö napián, és nyóltzad napon áz után bę ménénec az WR házának tornátzába, és meg ſienteléc az WR házát nyóltzad napig, úgy hogy azon elsö hónapnac tizen hatod napián el végeznéc.

18 Bę ménénec azért az Ezechias királyhoz, és mondánac: Meg tiſitſitottúc mindeneſtöl az WR házát, az egéſilen égö áldozatnac óltárátis, minden hozzá tartozó edényeckel egybe, az ſient aſitaltis minden ſierſiámiual.

19 Minden egyęb ſierſiámokatis, mellyeket az Achaz király az ö királyſágában el hagyott vólt, mikor Iſten ellen vétkezett vólna, meg kéſiítettúc és meg ſienteltúc, és ám mind az WR óltára elött vadnac.

20 Ió reguel azért fel kele Ezechias király, és öſſue gyüyté

mind

mind az városbéli feiedelmeket, és fel méne az WR házába.

21 Es viuénec fel vęlec hęt tulkot és hęt koſt, hęt báránt és hęt keczke bakot az áldozatrā az bűnért, az orſiágért, és az Templumért, és Iudaért; és meg paranczolá az Aaron Pap fiainac, hogy meg áldoznác azokat az WR óltárán.

22 Meg öléc azért az tulykokat, és az Papoc azoknac véreket véuén el hintéc az óltárra; haſonlatos képpen meg öluén az koſokat, el hintéc azoknac véreket az óltárra. Az bárányokatis meg öluén, azoknakis véreket az óltárra hintéc.

23 Vtólſior elő hozác az bűnért való keczke bakokatis az király előtt, és à gyülekezet előtt, és kezeket ráioc vetéc.

24 Minec vtánna az Papoc azokat meg öltéc vólna, meg tiztitác azoknac véreckel az óltárt, az egéſi Izraelnec meg tiztuláſára. Mert mind az egéſi Izraelért paranczolta vala az király, hogy leſſe az egéſilen meg égetendő áldozat, és à bűnért való áldozat.

1.Chron: 23. 25 Es hagyá à Leuitákat az WR házában Cymbalmokual, Nablumockal és hegedőkuel, az Dáuidnac, Gadnac az király Prophétáiának, és à Nathan Prophétának paranczolattyoc ſierint. Mert ez az WRtól vólt meg mondatuán az ő Prophétai által.

26 Elő állánac azért azoc à Leuitác az Dáuid zengő ſierſiámiual, az Papokis az trombitákual.

27 Es meg paranczola Ezechias, hogy egéſilen égő áldozatot áldoznának az óltáron. Mikor pedig az áldozat el kezdetéc az WRnac trombitáckal való énekléſeis ackor kezdetéc bizonyos énekeckel, és à Dáuidnac az Izrael királlyának ſierſiámiual.

28 Azonközbe az egéſi gyülekezet imádkozic vala, mikor az énekeſec énekelnénec, és à trombitáſoc trombitálnának, mind addig miglen az áldozat el végeztetnéc.

29 Es immár hogy el végeztéc vólna az áldozatot, à király és az vęle valóc le búrúluán artzal, imátkozának.

30 Es meg paranczola Ezechias király és az feiedelmec az Leuitáknac, hogy az WRat diczérnéc az Dáuid és az Aſaph Prophéta diczéretiuel, kic mikor nagy örömmel diczértec vólna (az WRat,) meg haituán magokat imádác az Iſtent.

31 Az után monda Ezechias: Immár à ti ſiolgálatotokat az WRnac ſienteltétec, azért immár iöijetec elő, és hozzátoc áldozatokat az WR házába. Azért az egéſi gyülekezet hozá (bűnért való) áldozatokat, és kiki az ő akarattya ſierint az egéſilen égő áldozatot.

32 Es az áldozatra való barmoknac ſiáma, mellyet az gyülekezet hozott vala, ez vólt, hetuen tulyoc, ſiáz kos, kęt ſiáz bárány: Mind ezec az WRnac egéſilen meg égetendő áldozattyára valóc vóltac.

33 Egyéb áldozatra ſienteltetett barmoknac ſiáma ez : Hat ſiáz tulyoc, három ezer bárány.

34 De miuel hogy az Papoc keuefen valának az áldozatra való állatoknac el ſierzéſére, annac okáért az ő attyokfiai à Leuitác ſegellénec nékic mind addîg mîg azt el végeznéc, és mîglen az több Papoc magokat meg ſientelnéc; mert à Leuitáknac ſiiuec tiſitáb vala az magoc meg ſienteléſre, hogy nem mint à Papoknac.

35 Ennec felötte az egéſilen égő áldozatoc bőwſéggel vóltac, hálá adáſra való áldozatoknac kőueriuel egybe, és az egéſilen égő áldozatnac italı áldozatiual: Es ècképpen helyére állatác az WR házának ſiolgálattyát.

36 Őruendezé azért felötte igen Ezechias, és ő vçle mind az egéſi gyülekezet, hogy az Iſten tiszteletit helyére állatta vólna, mert igen hertelen lőn ez dolog.

XXX. Réſz.

Az Ezechias tanáczot tartuan az feiedelmeckel, huſuetet hirdet az máſodic hónapra az ſokor idő vrán, mellyet Iſten rendelt vala, és az huſuetnac innepét nagy vigaſsaggal meg ſentelic az Ezechiaſnac paranczolattyából. Az huſuet innepének fel lőtte, hét napon ſentelnet innepet, és ſoc áldozatokkal áldoznac.

1 EL külde pedig Ezechias az egéſi Izrael népéhöz és Iudához, az Ephraimnakis és az Manaſſénac küldé leueleket, hogy iönénec el az WR házához Ieruſálembe, hogy az Izraelnec Wrának Iſtenének az Huſueti bárányt meg kéſiîtenéc.

2 Az király pedig és az feiedelmec tanáczot tartának az Ieruſálembéli gyülekezettel egybe, hogy az Huſuétnec innepét az [a] máſodic hónapban ſientelnéc meg.

3 Mert azt ackor [a] ſemmiképpen véghöz nem vihetnéc, miuel hogy az Papoc keuefen ſienteltettec vólna meg, à népis nem gyült vólna fel Ieruſálembe.

4 Es ez végezés igen tettzéc mind az királinac, mind az egéſi gyülekezetnec.

5 Es ezt végezéc, hogy meg kiáltatnác egéſi Izraelben Beerſebától foguan mind Danîg, hogy az Izraelnec Wrának Iſtenének Huſuét innepénec meg ſienteléſére el iönnénec Ieruſálembe, mert ſoc időtől foguán nem ſienteltéc vólna meg az Iſtennec paranczolattya ſierint.

6 El ménénec azért az poſtác à király leueleiuel, és az feiedelmekéuel, az egéſi Izraelnec és Iudánac földökre, és az király paranczolattyából ezt mondgyác vala: Izraelnec fiai, térietec meg az Abrahamnac, Iſaknac, és Izraelnec Wrához Iſtenéhöz, ős meg tér hozzátoc, kic meg maradtatoc az Aſſyriábéli királynac kezétől.

7 Ne legyetec ollyanoc mint à ti attyáitoc és attyátokfiai, kic vétkeztenec vólt az ő attyoknac WRa Iſtene ellen: Es el puſitította őket, az mint ti magatokis láttyátoc.

8 Meg ne keménſczetec nyakatokat mint à ti attyátoc, adgátoc az WRnac kezeteket, és bé ménuén az

[a] Ezt azért multec, mert à melly hóban az Iſten Törueénye ſzerint az huſueti bárányt meg kellet vólna enni ackor az templomot tiſztitották.

[a] Mikor tudni illic ez templomot meg tiſztác.

uén az ő Sanctuariumiába, mellyet meg ſientelt őrőcké, ſiolgállyatoc à ti Wratoknac Iſtenteknec, és elfordúl rólatoc haragia.

9 Mert hogy ha ti megtęrendetec az WRhoz, az ti attyátoc fiai és fiaitoc kętſégnélkül keduet találnac azoknál, az kic őket fogua el vittéc, hogy ez ő földőkre megtęrienec: Mert igen irgalmas és kegyelmes à ti Wratoc Iſtentec, el ſem fordîtya ortzáiát tőletec, ha ő hozzá megtęrendetec.

10 Mikor pedig az poſtác városról városra ménnénec az Ephraim és az Manaſſe földén mind Zebulunîg, neuetic és czúfollyác vala őket.

11 Mind az által némellyec az Aſer, Manaſſe és à Zebulun nemzetſégéből megalázác magokat, és el iőuénec Ieruſálembe.

12 Iudábannis ezt czelekede az Iſtennec keze, hogy egy akaratból engednénec az király paranczolattyának és az ſcriedelmekénec az WR beſzéde ſierint.

13 Soc nép gyűle azért Ieruſálembe hogy az kouáſinélkül való kenyereknec innepét megtiſtelnéc à máſodic hólnapban, gyűle mondom ſoc nép reáia.

14 Fel kelénec pedig és el rontác mind az óltárokat, mellyec valánac Ieruſálem városában, mind az tőmiénező óltárockal őſſue, és az Cidron patakába hányác.

15 Az után megáldozác à Huſuéti báránt az máſodic hónac tizen negyedic napián: Minec vtánna pedig à több Papoc és Leuitác meg pirúluán, ő magokat meg ſienteltec vólna, egéſſlen égő áldozattal áldozánac az WR házában.

b Hogy tudni ſſic ęki ideig halaztottác vólna az magoc megſſentelęſét.

16 Es kiki mind álla az ő helyére az ő ſiokáſoc ſierint, és az Moſeſnec az Iſten emberének törvénye ſierint, és az Papoc à Leuitác kezekből el véuén az vért, el hintic vala azt.

17 Miuel hogy pedig nagy ſokan valánac à gyülekezetben, kic magokat meg nem ſienteltec vala, ezokaért à Leuitác forgolódnac vala az Huſueti báránnac megöléſében, minden tiſztátalanért, hogy azokat megſientelnéc az WRnac.

18 Mert ſokan az Ephraimból, Manaſſéből, Iſſacharból és Zebulunból magokat meg nem ſiénteltéc vólt, mikor meg ennéc az Huſueti báránt, nem à ſierint az mint meg vólt irattatuán: De kőnyörge Ezechias az ſokaſágért monduán: Az WR tiſztîtſa meg azt.

19 Valaki az ő ſiuét kéſzítette az ő attyának Wránac Iſtenének meg kereſéſére, ha ſzintén nem vólnais megtiſztitatuán, az mint az ſient tiztaſág kéuánna.

20 Meg halgatá pedig az WR Ezechiált, és az népnec megkegyelmezé.

21 Meg ſientelék azért az Izrael fiai kic Ieruſálemben találtatánac az kouáſinélkül való kenyereknec innepét hęt napig nagy örőmmel, és diczéric vala az W-

rat minden napon az Leuitác és az Papoc erőssen éneklő sierssámockal.

22 Szólla pedig Ezechias az Leuitáknac, kic tudósoc és jó siiuel valának az WRhoz; annac okaért euénec az innépén hęt napokon, áldozuán hálá adó áldozatokual, és diczéruén az ő attyoknac WRát Istenét.

23 Tanáczot tartá pedig az egési gyülekezet, hogy męgis heted napig sientelné az innepet: Es hęt napot sientelénec nagy vigasságal.

24 Mert Ezechias az Iuda királlya adá az gyülekezetnec ezer tulykot, és hęt ezer iuhot: Az feiedelmec pedig ezer tulkot, és tiz ezer iuhot: Az Papokis pedig immár nagy sokan magokat meg sienteltec vala.

25 Nagy örömben vala azért mind az egési Iuda gyülekezeti, az Papoc és az Leuitác, és mind az kic Izraelből oda mentenec vala; az idegenekis az Izrael földéről valóc, mind az Iudában lakozóc.

26 Es vólt nagy vigasság Ierusálemben, mert az Dáuid király fiától az Sálomontul fogua, nem vólt ehhez hasonló (innep) Ierusálemben.

27 Ezec után fel állánac az Papoc és az Leuitác és meg áldác à gyülekezetet: Es meg halgattatéc az ő siauoc, és fel hata az ő könyörgésec az menybe, az Istennec sientséges lakozó helyébe.

XXXI. Rész.

Az Izrael népe az báluányokat és az báhrany imádást ki tőrli az országból. Az Ezechias király à Papokat és Leuitákat az ő riztekben és osztásokban helyére allattya, és azoknak táplaláſokról gondot viſel, az első sengeknec és dęzmaknac töruényét helyére állattuán, &c.

1 Mikor pedig immár el végeztéc vólna ezeket, ki méne mind az egési Izrael népe à ki találtathatéc Iudánac városiban, és el töréc à báluányokat, és à berkeket ki vagdalác, és el rontác à kápolnakat és az óltárokat egési Iudából, Beniaminból, Ephraimból és Manasséből, míglen mind el végeznéc: Az után kiki mind házáiába meg tęre.

2 Touábba Ezechias à Papokat és à Leuitákat el rendelé az ő osztásoc sierint, kit kit mind az ő szolgálattya sierint, à Papokat és à Leuitákat az egésilen égetendő áldozatra, és à hálá adó áldozatokra, hogy szolgálnánac, és hálákat adnánac és dicznérnéc az Istent az WR táborának kapuiban.

d: Az Templomban való gyülekezetet mondgya Istennek táborának.

3 Az király részétis el rendelé, hogy à saiattyából adna az egésilen meg égetendő áldozatra, mind reggeli mind estueli áldozatra, az szombat napoknac, az hónapoknac első napiának, az Innepeknec áldozattyára, az mint meg vólna irattatuán az WR töruényében. Num: 28.

4 Az kősségnekis meg hagyá Ierusálemben, hogy meg adnác à Papoknac és az Leuitáknac az ő részeket, hogy az WRnac töruényének véghez vitelében serénybec lennénec.

5 Melly

5 Melly dolognac à hîre mikor el ment vólna, az Izrael fiai, à buzának, az bornac, az olaynac, az méznec, és minden mezei vetésnec sengeiét, bőwséggel meg adác és mindenből à tizedét nagy bőwséggel meg hozác.

6 Az Izrael fiaijs, és az Iuda fiai, kic lakoznac vala az Iuda városiban, ők is el hozác az ő barmokból és iuhokból az tizedet, és za sient tizedeketis; az az, mellyec az ő WRoknac Isteneknec sienteltettec vala, és rakásokba rakác.

7 Az harmadic hónapon kezdéc az asitagokat rakni, és az betedikben végezéc el.

8 Oda ménuén pedig Ezechias és à feiedelmec, látác az asitagokat, és áldác az WRat, és az ő népét az Izraelt.

9 Meg kérde pedig Ezechias az Papokat és az Leuitákat az asitagoc felől.

10 Kinec feleluén Azarias az fő Pap, à Sadoc nemzetségéből való, monda: Mi vlta az WR házába kezdéc ez aiándokat hozni, eleget ettünc, megis maradott benne: mert az WR meg áldotta az ő népét, és az meg maradott sokaságotis.

11 Meg hagyá pedig Ezechias hogy az WR házában czinálnánac tár házákat, és meg czinálác.

12 Bę hordác azért à sengéket, à tizedeket, à meg sienteltetteketis nagy hiuséggel, és vala ezeknec gőduiselője Chonaiah Leuita, és másodic eñec attyyafia, à Semei.

13 Iehiel pedig és Azarias, Nahat, Asael, Ierimoth, Iozabad, Eliel, Ismahia, Mahat és Benaia, gonduiselőc valánac, Chonamnac és ennec attyafiának Simeinec birodalma alatt à király paranczolattyából és Azariaséból, ki az Isten házának fő gonduiselője vala.

14 A Core Leuita pedig az Imna fia, ki aytón álló vala Napkelet felől, gőduiselője vala à siabad akarat sierint való aiándokoknac, hogy ositogatná az WRnac aiándokit, és az sientséges állatokat.

15 Ő mellette valának pedig ezec, Eden, Miniamin, Iesua, Semaia, Amaria és Sechania az Papoc városiban nagy hiwséggel, hogy az ő attyoc fiainac mind nagynac mind kiczinnec egy aránt sáfárkodnának.

16 (Az ő nemzetségekben való férfiu magzatoc nélkül kic vólnának három esztendősőc és nagyobbác,) mindennec valaki az WR házába bę mégyen vala napi siolgálatra, az ő siolgálatyoc, rend tartásoc, és osiásoc sierint.

17 Hogy sáfárkodnának mondom az Papi nemzetségnec az ő attyoknac házoc sierint, à Leuitáknakis az kic húsz esztendősőc, és fellyebbē valóc vólnának, az ő rend tartásoc és ositásoc sierint.

18 Es ezeknec minden apró magzattyoknac, feleségeknec, fioknac és leányoknac, és mind az egész gyülekezetnec, minec vtánna az sient állatokról való gonduiseléssnec tisztibe sienteltec vólna magokat.

19 Az Aaron fiainakis, à Papoknac kic valának az ő városokhoz

b: vagy, bitos emberec, vagy, tökelletesec, &c.

tartozó hoſtádokban, minden városban valának bizonyos neuő emberec, hogy adnának minden férfiui magnac réſit, kic az Papoc közzül vólnának, azonképpen à Leuitáknakis nemzetſégeknec.

20 Es így czelekedéc Ezechias egéſi Iudában: Az mi ió és igaz vala az ő WRA Iſtene előtt, mind azt miueli vala.

21 Az WR házának ſiolgálattyának dolgában pedig mellyet el kezdett vala, az történyben és paranczolatokban kereſi vala az Iſtent; és miuel hogy tiſſta ſiiwből miueli vala azt, annac okaért ió ſierenczés vólt.

XXXII. Réſz.

Ezechias meg erősíti Ieruſalemet à Sennacherib ellen, az népet bátorittya. Az ellenſégnec káromláſi ellen könyörög Iſtennec, és az ő ellenſege meg büntettetic. Nagy betegſegbe eſic Ezechias, es abból meg gyogyul el, fel fuualkodván ő ellene. Penitentiaual és könyörgéſſel az Iſten haragiat el tauoztattya, ő vezenna Manaſſes léſen király.

4 Reg: 18. Eſa: 36. Eccleſ. 48.

1 EZec után, és ezeknec el végezéſe után el iöue Sennacherib az Aſſyriabéli király, és bémene Iudába, és meg ſiállá az erős városokat; és el gondolá hogy azokat le töretné.

2 Mikoron pedig Ezechias meg látta vólna hogy Sennacherib el iöt vólna, és Ieruſálemet meg akarna ſiállani.

3 Tanáczot tartá az ő feiedelmiuel és fő emberiuel, hogy à város kiuől való forráſokat bé töltenéc, és ſegitſéggel lönec néki ez dologban.

4 Mert öſſue gyüluén az ſokaſág, mind bé hányác à kút feieket, és az orſiágnac közepin folyó patakot, monduán: Miuel hogy az Aſſyriabéli királyoc reánc iönec, ne talállyanac böw vizet.

5 Es meg erősſödué, meg eppſté mind à városnac le romlott keritéſét, meg erősité à tornyokatis, és à külsö kö faltis: Az Millotis az Dáuid városában meg erősité: Ennec felötte ſierze ſoc fegyuert és ſoc paiſt.

6 Hadnagyokatis válogatá az hadakozó nép közibe; és gyüyté öket hozzáia à város kapuiának vtzáiára, és ſiólla ő nékic ècképpē:

7 Erősſec legyetec és bátorſágoſoc, ſemmit ſe félyetec, meg ſe röttennyetec az Aſſyriai királtól, és az vęle való ſokaſágtól, mert mi velünc többen vadnac hogy nem ő vęle.

8 Ő vęle külsö teſti erősſég vagyon, mi velünc pedig vagyon à mi WRunc Iſtenünc, hogy meg ſegéllyen minket, és mi éröttünc hadakozzéc: Es meg bátorodéc az nép ezt haluán Ezechiaſtól az Iudah királlyától.

9 Ezec után el küldé ſiólgait Sennacherib az Aſſyriabéli király Ieruſálembe, (ő pedig vala ackor Lachiſnac ellenében minden hadáual,) Ezechiashoz az Iuda királlyához, és minden népéhöz, à mell' vala Ieruſálembē, móduán:

10 Ezt mondgya Sennacherib az Aſſyriai király, kihöz biztoc, hogy Ieruſálemben maradtoc az ſiállásnac ideién?

11 Auagy nem Ezechias áltatotté el titeket, hogy titeket éhſéggel, ſomuſággal meg öllyön, mond-

monduán: Az mi WRunc Istenünc meg szabadît minket az Assyriabéli király kezéből.

12 Auagy nẽ Ezechias vesitetteié el az ö magas óltárit à hegyekbẽ: Iudánac és az Ieruſálem népénec ezt módúan: Vgyan czac egy óltár elött imátkozzatoc, és vgyan czac, az éggyen tömiénezzetec?

13 Auagy nem tudgyátoké mit miueltem mind én ſ-mind az én attyám ez földnec minden népei uel? Az pogányoknac Istenec nem szabadîthattác meg az én kezemből az földet.

14 Es vallyon mellyic vólt à pogányoknac Isteni közzül mellyeket az én eleim el vesitettec, az ki az én kezemből az ö népét meg szabadithatta vólna, hogy az ti Istentekis az én kezemből titeket meg szabadîthatná?

15 Azért meg láſsátoc hogy Ezechias titeket el ne hitesſen, és ne czalogaſſon titeket èffçle dologgal, néki ne hidgyetec? Ha semmi népnec és orſzágnac Istene az ö népét az én kezemből és az én attyaim kezekből ki nem szabadithatta; Sockal inkáb à ti Istenitec meg nem szabadîthatnac titeket az én kezemből.

16 Ennec felötteis az ö szólgai sokat szóllánac az WR Isten ellen, és Ezechias ellen, az ö hiw szolgáia ellen.

17 Leueleketis irá, az Iraelnec WRát Istenét káromlaſſal illetuén, és szóluán ö ellene illyen módon? Az mint ez földön lakozó népeknec Isteni meg nẽ tarthattác népeket ellenem, èképpen az Ezechias Istene az ö népét kezemből ki nem szabadîthattya.

18 Kiáltnac vala pedig nagy fel szóual Sidó nyeluen az Ieruſálem népe ellen, melly vala à keritésen, hogy öket meg röttentenéc, és hogy meg háboritanác, hogy az várost meg vennéc.

19 Es soc káromló szókat szóllánac az Ieruſálem Istene ellen, szintén úgy mint az pogányoc Istenec ellen, mellyec emberi kézzel czináltattac.

20 Ackoron Ezechias király könyörge, és ö vçle Esaias az Amos Prophéta fia ez káromláſért, és fel kiáltánac az Eegre.

21 Es el boczátá az WR az ö Angyalát, ki meg öle az ö hadánac minden erösſeit, az hadnagyot és à feiedelmet, az Assyriabéli király táborában, és nagy szégyenuel meg tére az ö lakó földébe: Bemenuén pedig az ö báluány Istenec kápolnaiába, vgyan ot az ö saját fiai fegyuerrel általveréc ötet.

22 Meg szabadîtá azért az WR Ezechiast, mind az Ieruſálem népet, à Sennacheribtól az Assyriai királytól, és mind à több ellenségtöl, és el viué azokat kic ötet meg környekeztec vala.

23 Es sokan aiándékokat hoznac vala Ieruſálembe az WRnac, Ezechiaſnakis az Iudah királlyánac drágalatos szép aiándékokat; Es az ö hîre neue ki méne minden földnec szegeletire az után.

24 Az idöben Ezechias eſéc halálos betegségbe, és könyörge az WRnac, ki ö néki szóluán, czodát adá néki. 4 Reg. 20. Eſa. 38.

25 De nem czelekedéc Ezechias az ő hozzá való ió tétemeni ſerint; mert magában fel fuualkodéc, kiért Iſtennek is lőn haragia ő rayta, Iudán és Ieruſálemen.

26 Meg alázá pedig magát Ezehcias az ő keuélyſégét el hagyuán, az Ieruſálembéliekuel egyetembe, és mîg éle, az WRnac haragia ráioc nem ſiálla.

Az Ezechias kenelſegenec és fel fuualkodáſának okat módgyat megh. és miben és mi módon ſenlentette ki Ezechias az ő kenelſegét.

27 Mert vala Ezechiaſnac nagy gazdagſága és diczőſége: Mert gűjtőt vala magának ſoc ezűſtöt, aranyat, drága kőueket, és drága fű ſierſiámokat, paiſokat, és minden fęle drága ſierſiámokat.

28 Orſiágának iőuedelmének, tudni illic, gabonának, bornac, olaynac, tárházakat, és minden fęle baromnac iſtállókat ſiép rendel ſierzet vala.

29 Városokatis eppíte magának, és mindē fęle baromnac, ſokaſágát ſierzé; mert az Iſten ő néki igen nagy gazdagſágot adott vala.

Gichon patakia Ieruſálem mellet.

30 Ennec felőtte Ezechias dúgabę az Gihon folyáſának is fejét, és el fordîtá azt à Dáuid városának Napnyugat felől való réſie felé, és minden dolgában igen ſierenczés vala.

31 De miuel hogy à Babyloniabéli feiedelem kőuetiuel meg barátkozéc, kic ő hozzáia küldettec vala, hogy tudakoznának az czudáról, melly lőt vala à földőn: Iſten őtet el hatta vala hogy meg kéſértené őtet, és meg látná mi vólna az ő ſiiuében.

32 Ezechiaſnac pedig több lőtt dólgai és ió tétemeni meg vadnac irua, az Ezechiáſnac Amos fiának, és az Iudah és Izrael királlyának könyuében.

33 Meg hala pedig Ezechias az ő attyaiual, és el temetéc őtet az Dáuid fiainac fő koporſóiában, és mind az egéſs Iudah és Ieruſálem nagy tiſiteſséget tőnec néki az ő halálának ideién: Es wralkodéc Manaſſes az ő fia ő helyette.

XXXIII. Réſz.

Manaſſes meg eppíti mind az báluányokat, mellyeket az ő attya Ezechias el rontott vala, azért à Babyloniai királtúl fogſagra vitetic, honnét magának ſabadulást nyer Poenitencia és könyörgés által. Maza menuén le ronnia az báluányokat. Meg hal Manaſſes, és ő helyette wralkodic Amon. Kit mikor az ő ſolgai meg ölték vólna, az Ioſias wralkodic ő helyette.

MANASSES.

1 TIzen ket eſitendős vala Manaſſes mikor wralkodni kezdett vólt, és ötuen őt eſitendeſig wralkodott Ieruſálēben.

2 Czelekedéc pedig gonoſiúl az WR ſiemei elől à pogányoknac vtálatoſságoc ſierīt, kiket az WR az Izrael fiai elől ki űzött vala.

3 Mert à magas óltárokat mind meg eppíte, mellyeket Ezechias az ő attya az elől el rontott vala; és óltárokat emelé à báluáynoknac, berkeketis plántalá, és tiſitelé az Eegeknec minden ſeregét, és ſiolgála azoknac.

4 Touábba, óltárokat raká az WR házábañis, mellyről az WR mondotta vala, Ieruſálemben lęſien az én neuem mind őrőcké.

5 Rakatá mondom óltárokat az Eegeknec minden ſereginec az WR házának mind két tornátzában.

6 Fiaitis által vitte à tűznec langiánà Hinnom fiának völgyében:

Es

Es az idönec forgáſához halgat vala; iöuendö mondáſockal, varáſláſockal, és ſiem fény veſitéſeckel ęl vala, örd öngöſöket és iöuendö módókat ſierzet vala magánac: Soc egyęb gonoſságnakis találóia vala az WR ſiemei elött, hogy ötet haragra fel inditaná.

7 Az melly báluánt czináltatot vala, fel emelé az WR házában, mellyről mondotta vala az Iſten Dáuidnac, és az ö fiának Sálomonnac, ez házban és Ieruſálemben, mellyet válaſitottam az Izraelnec minden nemzetſégi közzül, helheztettem az én neuemet mind öröcké.

8 Es nem üzöm ki az Izraelt à földről, mellyet adtam vólt az ö attyoknac: De így ha ökis mind meg tartandgyác, az mellyeket nékic Moſes által parantſoltam, tudni illic, töruénimet, Ceremoniaimot, itéletimet.

9 Nagy botránkozáſſal lön azért Manaſſes Iudánac és Ieruſálemnec, több gonoſságot czelekeduén à pogányoknál, kiket az WR ki gyomlált vala az Izrael fiai elött.

10 Es noha meg ſiólitotta vala az WR Manaſſeſt és az ö népét, de hallani ſem akarác.

11 Ráioc hozá azért az WR az Aſſyriabéli király hadát, kic Manaſſeſt meg fogác, és vasba veruén meg kötözéc ötet két lántzual, és Babyloniába alá viuéc.

12 Mikoron pedig vólna nagy erös fogſágban, az ö Wrához Iſtenéhöz fel fohaſkodéc, és magát igen meg alázá az ö attyainac Iſtene elött.

13 Es könyörge ö néki, és még kegyelmeze néki, és meg halgatuán könyörgéſét, meg hozá ötet Ieruſálembe az ö orſiágába: Ackor eſmeré meg hogy az WR vólna az igaz Iſten.

14 Ezec után az Dáuid városa kiuöl való kerítéſt meg eppité Gihonnac nap nyugat felöl való réſie felé, à pataktól fogua az hal kapúbę menteleíg, [a] Opheltis körül véteté magas keritéſuel, és vete hadnagyokat Iudánac minden erös városiba.

[a] Opheltnec nemezi ęt, várat, melly Ieruſálemben vala.

15 Ezec után el rontán az idegen Iſteneket és à báluánt az WR házából, és mind az óltárokat, mellyeket rakot vala az WR házának hegyén, és Ieruſálembē, ki bányatá azokat à városon kiuöl.

16 Meg eppité pedig az WR óltárat, és áldozéc rayta engeſztelö és hálá adó áldozatokual, és meg paranczolá az Iudánac hogy ſiolgálnának az Izraelnec Wránac Iſtenénec.

17 Mind az által még ackor à nép áldozic vala à magaſſágokban, de czac az ö Wránac Iſtenénec.

18 Manaſſeſnec pedig az ö több lett dólgai, Iſtenéhöz való könyörgéſe, à Prophétáknakis az ö intéſec, kic ſiólnac vala ö néki az Izraelnec Wránac Iſtenénec képében, meg vadnac irattatuán az Izrael királyáinac hiſtoriai között. 4 Reg: 21.

19 Az ö könyörgéſe pedig, és az Iſten mint kegyelmezett vólt meg

meg ő néki, és minden bűnei, az helyec à hól magas óltárokat rakött vólt, berkeket plántált vólt, és báluányokat eppîtet vólt, minec előtte meg alázta vólna magát: Azoc meg vadnac irattatuán az Hozai irásában.

20 Es meg hala Manasses az ő attyafiaiual egybe, és el temetéc ötet az ő házában; és wralkodéc AMON. Amon az ő fia ő helyette.

21 Husion két esitendős vala Amon, mikor wralkodni kezdett vala, és czac két esitendeîg wralkodhatéc Ierusálembeu.

22 Es czelekedéc nagy bűnt az WR előtt mint siintén az ő attya Manasses, mert az báluányoknac áldozic vala, mellyeket az ő attya Manasses sierzett vala, és azoknac siolgál vala.

23 Meg sem alázá magát az WR előtt, mint az ő attya Manasses, hanem inkáb neueli vala az bűnt.

24 Tanáczot tartánac pedig az ő siólgai ő ellene, és ötet vgyan házában meg öléc.

25 Az földnec pedig népe le vágá mînd azokat, az kic az Amon király ellen támadtac vala, és királlyá téué Iosiast az ő fiát ő helyette.

XXXIIII. Rész.

Lásd meg ennec ez Cáputnac summáiát, 4. Reg: 22. & 23. mert ez mind egy azzal, &c.

IOSIAS. 1 NYóltz esitendős vala Iosias mikor wralkodni kezdett vólt, és wralkodott harmintz egy esitendeîg Ierusálemben.

2 Es czelekedéc ió dólgot az WR előtt, és iára az ő attyának az Dáuidnac útain, nem haiol vala sem iob kęz felé, sem bal kęz felé.

3 Az ő királyságának pedig nyóltzadic esitendeiében, mikoron még gyerméc vólna, kezdé keresni az ő attyának à Dáuidnac Istenét; tizen két esitendőben pedig, az Iudát és Ierusálemet kezdé meg tisitani à magas óltároktól és berkektől, báluányoktól és az fa képektől.

4 Le rontác ő előtte az báluányoc óltáritis, és azokon való fa képeket le hányatá: Az berkekis mind az báluányockal és képeckel egyetembe öszue rontatá és le töreté, és el hinteté ezeknec porát, azoknac temető helyeken az kic az előtt azoknac áldoztac vala.

5 Az Papoc ezontyaitis meg égeté azoknac óltárin, és meg tisitá Iudát és Ierusálemet.

6 Manassénec, Ephraimnac es Simeonnac városibannis mind Naphthalmîg környös környül mindeneket el rontá.

7 Le hányatá azért az óltárokat, az berkeket, és az báluányokat mind porrá téteté, és minden báluánt ki veszté Izraelnec minden földéből, az után meg téré Ierulsáembe.

8 Királyságának pedig tizen nyóltz esitendeiében, minec vtánna az földet és az templomot meg tisitsá, el külde Saphant az Asalia fiát, és Maaseiat az város feiedel-

feiedelmét és Ioat az Ioahaz fiát, ki az királynac Secretariussa vala, az ő WRának Istenének házának meg eppítésére.

9 Kic mikor Helciashoz az fő Paphoz mentec vólna, az Istennek házába való pénzt, mellyet gyűytöttec vala az Manasse, Ephraim, és à meg maradott egész Izrael fiaitól, Iudának és Beniaminnac nemzetségétől, kezhöz adác az aytón álló Leuitác, meg tęruén Ierusálembe.

10 Adác mondom az pénzt, az miuesékhöz látoknac kezekbe, kic az WR házának gonduiselői valának, és abból fizetnec vala à miuesęknec à gonduiselőc, azoknac à kic munkálkodnac vala az WR házán, hogy annac romlásit meg eppitenéc.

11 Es adának pénzt az mester embereknec és à kő miuesęknec, hogy veńénec faragott köueket, és foglálni való fákat, és gerendáknac valókat à háznac meg eppítésére, mellyeket el rontottac vala az Iudah királlyai

12 Kic nagy hiuséggel miuelnec vala az ő dólgokban, kiken pallérkodnac vala, Iahat és Obadia Leuita, az Merari fiai közzül való́c; és Zacharias, Mesullam, az Cehathitác fiai közzül való́c, kic siorgalmaztattyác vala őket: Az Leuitác közzül pedig mindenic az éneklő sierssámokhoz ió́l túd vala.

13 Azoknakis az kic terhet hordanac vala, és mind à miuesęket kénsęritic vala miuelni akar mi dologban, valának palléri az Leuitác és irás tudóc közzül, à feiedelmec és aytón állóc közzül.

14 Touábba mikoron ki hoznác az WR házába-bę gyűytött pénzt, meg találá Helcijas Pap az WR törvény könyuét, mellyet Moses által ki adott vólt.

Helcijás Pap meg találya az templomban az Isten törvényének könyvét mellyet soc időtől fogua el hagyattatott.

15 Szólla pedig Helcijas, és monda Saphannac az siám tartónac: Az törvény könyuét meg találám az WR házában. Es adá Helcijas az könyuet Saphannac.

16 Vivé pedig Saphan az könyuet à királynac, az dolgotis meg beszélé néki, monduán: Valamit biztal az teszolgaidra abban hiuen el iárnac.

17 Mert az WR házában találtatot pénzt egybe takarituán adác azt az palléroknac és az miuesęknec kezekbe.

18 Meg ielenté annac felőtte az siám tartó Saphan az királynac, monduán: Helcijas Pap énnékem egy könyuet adá, és el oluasá benne Saphan az király előtt.

19 Mikor pedig az király hallotta vólna à törvény könywnec beszédit, ruháit meg hasogatá.

20 Es paranczolá à király Helcijas Papnac, és Ahicamnac az Saphan fiának, Abdonnac az Michah fiának, és az siám tartó Saphannac, és Asaianac az ő szólgáiának, monduán:

21 Menyetec el és kérdgyétec meg az Wrat én képemben, és az Izraelnec és az Iudának maradéki képében, è meg találtatott könyw felől: Mert az WRnac nagy haragia

ragia vagyon, az melly mi reánc siállot, ezért hogy az mi atty áinc nem tartottác meg az ő beſiédét, hogy ez ſierint czelekedtec vólna, az mint ez könywben meg vólt irattatuán.

22 El méne azért Helcijas és mind az király emberi az Hulda Prophéta aſiſionyhoz az Sallum feleſégéhöz, ki Thecua fia vala, ki Haſranac az ruhác gouduiſelöiének fia vala: (Ez aſiſiony pedig lakic vala Ieruſálemben az király ſiomſiédſágában) és vgy ſiólának néki.

c: Tremellius magyarazatgy. 2. Reg: 22. v. 14. Lasd meg ola fel.

23 Ki feleluén monda nékic: Igy ſiól az Izraelnec WRa Iſtene, mondgyátoc meg az férfiunac, à ki titeket én hozzám küldött.

24 Ezt mondgya az WR: Im én veſiedelmet boczátoc ez földre és az rayta lakozókra, az az, mind az veſiedelmeket, mellyec meg vadnac irattatuán à könywben, mellyet oluaſtác az Iudah királlya elött.

25 Miuel hogy el hattác vólt engemet, és az idegen Iſteneknec temiéneztec, hogy engemet fel gerieſitenénec haragra az ő kezeknec ezelekedeti által: Kiért az én haragom geriedet ez helyre, és el sem óltatic.

26 Az Iudah királyának pedig, az ki titeket küldött, hogy az WRat meg kereſsétec, igy ſiollyatoc: Igy ſiol az Izraelnec WRa Iſtene.

27 Ez beſiédekre, mellyeket hallottál, miuel hogy az te ſiiued igen meg lágyula, és magadot meg alázád az Iſten elött, mikoron hallád az ő beſiédét ez hely ellen és annac lakóſi ellen, miuel hogy mondom magadat meg alázád elöttem, és ruháidot meg haſogatád, ſirális elöttem, énis tégedet meg halgattalac, ezt mondgya az WR.

28 Mert én tégedet à te attyaid közzé takaritlac, és tétetel az te koporſódba békeſégben, és nem láttyác az te ſiemeid az veſiedelmet, az mellyet hozoc ez helyre, és annac lakóira, kic ezt ez ſierint az királynac meg beſiélléc.

29 Ackoron az király el külde, és öſſiue gyüyteté Iudánac és Ieruſálemnec minden véneit.

30 Es fel méne az WR házába, és ő vele Iudánac és Ieruſélemnec minden népe, tudni illic az Papoc, à Leuitác, és az egéſi köſſég nagytól fogua kicziſig: Es el oluaſá fülöc halláſára az ſiöuetſégnec könyuét, mellyet találtac vala az WR házában.

31 Az után fel áluán à király az ő helyében, fogadáſt tön az WR elött, hogy az WRat köuetné, és hogy paranczolatit és bizonſág tételit, és minden ſierzéſit, tellyes ſiiuéböl, tellyes lelkéböl meg örizné, és tartaná magát az Iſtentöl meg iratott könywhöz.

32 Es fel fogattatá ez dolgot mind az Ieruſálembéliekkel, és mind az Beniamin nemzetſégéböl valóckal, és czelekedénec az Ieruſálembéliec az Iſten ſiöuetſége ſierint, az ő attyoknac Iſtenénec ſiöuetſége ſierint.

33 Ackor

33 Ackor ki veſité Ioſias mind az vtálatos báluányokat, mellyec valánac az Izrael földében, és kéſierîté mindent valaki találtathatic vala Izraelben, hogy ſiolgálna az ő Wrának Iſtenének: Es Ezechiaſnac éltében el nem ſiakadánac az ő attyoknac Wrától Iſtenétől.

XXXV. Réſz.

Ioſias király helyére allattya Ieruſálemben az igaz Iſteni tiszteletet, és az huſuétnec innepét meg ſentelí az egéſz Izrael népével. Az vrán el vęſ az hadban, miſkor az Egyptumbéli királnac vakmerő képpen elébe ment vólna haddal, &c.

1 MEG ſientelé annac felötte Ioſijas Ieruſálemben az Huſueti innepét az WRnac, és meg öléc à Huſueti bárányt tizen negyedic napiȧn az elsö hónápnac:

2 Es az Papokat mind el rendele az ő helyekre őrizni, kiket igen inté, hogy az WR házában hiwſéggel ſiolgálnánac.

3 Es meg paranczolá az Leuitáknac, kic az egéſi Izraelért az WR elött az ſient állatokot el kéſiitic vala; [a] helyheztesſétec (vgy mond) azokat, az ſient láda eleibe, ez házban, mellyet kéſiitet vólt Sálomon az Dáuid fia, az Izrael királlya: Nem kell moſt az Iſten ládáiat vállotokon hordozni, moſt azért ſiolgállyatoc az ti WRatoknac Iſteneteknec, az ő népénekis az Izraelnec.

4 Es kéſiiczetec el (magatokat) az ti attyai czelédetec ſierint, és az ti oſiláſtoc ſierint, az mint Dáuid az Izrael királlya el rendelte vólt, és az ő fiais Sálomon:

1. Paral. 28.

5 Es ſiolgállyatoc az Sanctuariumban à ti atty átoc fiainac czelédinec rende ſierint, és az Leuitác attya hazánac oſiláſa ſierint.

6 Es az Huſuéti bárántvgy öllyétec meg; és minec vtánna meg ſientelitec magatokat, kéſiitſétec el azt az ti atty átoc fiainac, hogy az WRnac beſiéde ſierint czelekedgyetec, mellyet mondott Moſes által.

7 Ada pedig Ioſijas az ő népének juhokat, bárányokat és gödölyeket az Huſuéti áldozatra, mindennec valaki ott találtathatic vala, ſiám ſierint harmintz ezert, és három ezer tulykot, ezec mind az királyéból valánac.

8 Az ő feiedelmiis ſiabad akarattyokból, az kőſégnec, az Papoknac és az Leuitáknac adakozánac: Helcijas, Zacharias és Iehiel az Iſten házánac feiedelmi, adánac az Papoknac az Huſuetnec áldozattyára, két ezer és hat ſiáz juhokat, és három ſiáz tulykokat.

9 Chonania pedig és Semaaia és Nethanael az ő attyafiai, Haſabia, Iehiel és Iozabad az Leuitác feiedelmi, adánac az Leuitáknac à Huſuétnec áldozattyára öt ezer juhokat, és öt ſiáz tulykokat.

10 El kéſiituén azért mindeneket, à Papoc állánac az ő helyekre, az Leuitákis az ő oſiláſoc ſierint, az király paranczolattya ſierint.

a: Tremell. Azt akarja mondani Ioſias: Ne áldozzátoc az Huſuéti bárán házatoknál, mint ez ideig ezelekettetec, mivel hogy az Templum be volt záralva, hanem az Templumnál az Iſten ládája előtt. Mert miképpé hogy nem ſzabad egyébűt hanem az láda előtt áldoznia, azonképpen nem ſzabad egyébűt hanem az templũ előtt áldoznia, melly az Iſten ládájának őröcke való helye, vgy hogy nẽ kell immár a ládát ſzekel hordozni mint az előtt.

11 Meg áldozác azért az Husueti báránt: Az Papoc pedig az Leuitác kezéből véuén à vérét el hintic vala azt: Az Leuitác pedig az áldozatra valóknac vonnyác vala le böröket.

12 Es külön válasitác azt az mit egésilen meg égetendö áldozattal kell vala áldozni az WRnac, hogy meg adnác azokat az népnec az ö attyai czelédeknec osilása sierint, hogy áldoznánac az WRnac, à mint az Moses könyuében meg vólna irattatuán: Azonképpen az tulkokbolis el válasitác,

13 Es meg sütéc az Husueti báránt az siokás sierint: Az meg sienteltetet állatokat pedig meg fözéc fazékákban, vas fazékákban és üstökben, és nagy hamarsággal adác az köséghnec.

8: Ertsd à bárá adó áldozatokból való részeket, melyec az áldozók vallanac.

14 Ezeknec vtánna magoknac és mind az Papoknakis el késitéc az Husueti báránt: Mert az Papoc az Aaron fiai valánac foglalatosoc az áldozatoknac köuerinec áldozásában mind ettzakáig: Azért az Leuitác késitnec vala mind magoknac és mind az Papoknac az Aaron fiainac.

15 Annac felötte az Cantorokis az Asaph fiai állnac vala az ö rendekben, az Dáuidnac Asaphnac, Hemannac és Ieduthunnac az király Prophétáiának paranczolattya sierint: Az aytón állókis mind helyekben valánac, nem siabad vala onnan el táuoznioc, hanem az ö attyoc fiai az Leuitác késitnec vala nékic.

16 Es el végezéc azon napon az WRnac tisiteletit, az Husueti báránnac áldozatiual, egésilen égö áldozatokual áldozuan az WRnac óltárán, az Iosias királynac paranczolattya sierint.

17 Meg tisteléc azért az Izrael fiai az kic ielen leheténec az Husuet innepét az idöben, és az kouásinélkül való kenyérnec innepét heted napig.

18 Es nem sienteltetenec ehöz hasonló Husuetet Izraelben, à Samuel Prophétának ideiétöl foguán; az Izrael királlyai közzülis, czac eggyis nem sienteltt hasonló Husuetet ához, mellyet Iosias sientelé az Papockal, Leuitáckal, az egési Iudánac, Izraelnec és Ierusálem lákosinac ielen létekbē.

19 Lön pedig az innepnec tisztelete Iosijas királynac birodalmának tizen nyóltzadic esztendeiében.

20 Mind ezec vtán hogy az Isten házát Iosijas helyére allatá, fel indúla Necho az Ægyptusnac királlya, hogy az Euphrates mellet való Charchennis várost meg siállaná, kinec Iosijas méne eleibe.

21 Es noha köueteket külde ö hozzáia, (Necho) ezt monduán: mi közöm vagyon te hozzád énnékem Iudah királlya? Mert én most mi nem te reád mégyec, hanem az én orságomnac ellenségére: Es Isten paranczolta hogy siessec; ne tusákodgyal az Isten ellen, ki én velem vagyon, hogy el ne vesiessen tégedet.

22 Mind

22 Mind az által Iosijas el nem tęre, hanem hogy meg ütköznéc vęle, öltözetit meg változtatá, és nem engede à Necobesiédénec, ki Isten siárából siól vala: Reá méne azért, hogy az Megiddo mezeién vęle meg ütköznéc.

23 Holott mikor az fuesec nijlakat boczáttanac vólna az Iosijas királlyra; monda az király az ö siolgáinac: Vigyetec ki engemet innet, mert igen meg sebesedém.

24 Ki viuéc azért ötet az ö siolgai à siekerből, és helheztetéc az ö másodic siekerébe, és viuéc Ieruſálembe? Es meg hala, és el temettetéc az ö attyai koporsoiban: Kinec halálán egész Iudánac és Ieruſálemnec népe igen sira.

25 Ieremiasis siratá Iosijaſt, és siralmas énekeckel sirattyac vala ötet az éneklö férfiac és asisioni állatoc mind ez mai napig, mellyeknec énekléſe vgyan siokaſsá válléc Izraelben: Mellyec meg vadnac irattatuán az (Ieremias) siralmiban.

26 Az Iosiasnac pedig több lött dólgai és kegyelmeſségi, à mint az WRnac töruényében meg vagyon irua.

27 Mind elsö és mind vtólsó dólgai, meg vadnac irattatuán az Izrael és az Iudah királlyainac könyuökben.

XXXVI. Réſz.

Meg irattatic ez Caputban Ioachaznac, Ioachimnac, Ieconiasnac vagy Ioachinnac, és Sedechiasnac nyomorúlt és szerencsétlen állapattyoc mind az ö orſágokkal egybe. Az Templumnakis és az városnac romlása, az népnec fogſága és annac foglaganac idéie, &c.

1 ES elö hozá az föld népe Ioachazt az Iosias fiát, és királlyá valáſitá ötet az ö attya helyet Ieruſálemben. IOACHAZ.

2 Husion három esitendös vala Ioachaz mikor wralkodni kezde, és czac három hólnapig wrálkodhatéc Ieruſálemben.

3 Es az Ægyptumbéli király ötet az Ieruſálembéli királyſágtól meg fositá, és veté ráioc adót, tudni illic, siáz talentum ezüſtöt és egy talentum aranyat.

4 Es királlyá teué az Ægyptumbéli király Eliachimot az ö attyafiát Iudán és Ieruſálemen, és nevét el változtatuán neuezé ötet Ioacimnac, és Ioachazt az ö attyafiát Necho el viue Ægyptumba. IOACHIM.

5 Husion öteſitendös vala Ioacim mikor wrálkodni kezde, és tizen egy eſitendeig wralkodéc Ieruſálemben, és czelekedéc gonoſságot az ö WRa Istene előtt.

6 Fel indúla pedig ö ellene az Nabucodonozor az Babyloniai király, és kettös beklyot veté lábaira hogy Babyloniába vinné.

7 Az WR házában való edényekbennis el vitt vala Nabucodonozor Babyloniába, és helyhezteté azokat az ö Templomába.

8 Ioacimnac pedig több dólgai, és vtálatos czelekedeti mellyec ö benne találtattac, meg vadnac irattatuán az Izrael és az Iudah királlyainac könyuében: Es wralkodéc ö helyette Ioachin az ö fia.

IOACHIN. Vagy Iecconias.

4.Reg.24. Azt mondgya az irás hogy 18. eſztendős volt, mikor wralkodni kezdet Ioachin. De nintsen ellene kezes benne, mert nyóltz eſztendőt korabatettee királlya, az attyaual wralkodot tiz eſztendőt. Azért mikor ő megara ſzallot: az királyſág-volt tizen nyóltz eſztendős.

SEDECHIAS. Vtolſo király Ieruſálemben.

9 * Nyóltz eſztendős korában kezdett vala wralkodni Ioachin, és három hólnapíg es tíz napíg wralkodéc Ieruſálemben, és czelekedéc vtálatos dolgot az WR előtt.

10 Az eſztendőnec pedig forgáſában el küldé à Nabucodonozor király érötte, és viteté hozzáia Babyloniába, az WR házábéli drágalatos edényeckel egyetemben, és válaſitá helyette királlyá Sedechiáſt az ő attyafiát Iudában és Ieruſálemben.

11 Huſion egy eſztendős korában kezde királykodni, és wralkodéc tizen egy eſztendeíg Ieruſálemben.

12 És czelekedéc vtálatos dolgot az ő WRa Iſtene előtt, és meg ſem tuda magát alázni az Ieremias Prophéta előtt, ki az WR képében ſiól vala néki.

13 De meg à Nabucodozornakis ellene támada az ki ötet az Iſten neuére meg eskettette vala, és meg keménituén nyakát, ſiuétis meg keménité, hogy az Izraelnec WRához Iſténéhoz ne terne.

14 Az Papi feiedelmekis feienként az kőſéggel öregbitéc az bűnt az pogányoknac vtálatos módgyoc ſierint, és meg fertezteté az WR házát, mellyet meg ſientelt vala Ieruſálemben.

15 És mikor az ő attyoknac WRa Iſtene küldene hozzáioc Prophétakatió ideién, mert keduez vala az ő népének és az ő lakó helyének.

16 Azoc az Iſten Prophétáit czac czúfollyác vala, és az ő beſzédit meg vtáluán azt mondgyác vala, hogy meg czalatnának az Prophétáktól, miglen az WRnac haragia fel geriedne az ő népe ellen, melly ellen ſenki nem álhatná.

17 És reáioc hozá az Chaldeuſoc királlyát, ki le vágá az népnec iffiait az ő Sanctuariumioknál, nem kedueze az iffiaknac, à giengeſőzeknec, à véneknec, mind éggyig kezében ada őket.

18 Végezetre az Iſten házának minden fęle edénit, nagyokat, kiczineket, és az WR házábéli kénczét, az király kénczét, az feiedelmec kénczét mind Babyloniába viteté.

19 Az Iſten házátis meggyuytác, Ieruſálemnekis kerítéſit le rontác, palotait mind el égettéc, és minden benne való drága ſierſzámokat el veſztének.

20 Es à fegyuertől à mi meg maradott vala, Babyloniába viué: Es vóltac ő néki és az ő fiainac minden ſolgálattal, mind addíg míg az Perſiai birodalom fel támada.

21 Hogy az WR beſzéde bętellyeſednéc, melly Ieremias által meg vólt mondatuán: Míg az föld az ő ſombatit meg ſientelné, és nyugouéc az föld mind az ő puſitaſágának ideién, hogy bętelnének az hetuen eſztendőc.

22 Az Perſiabéli Cyrus királynac pedig első eſztendeiében, hogy bętellyeſednéc az WR beſzéde, melly meg vólt Ieremias

által

b. Az Dárius Medussal egybe, ki Cyrusnac ipa vala, ki szabad akaratya szerint engedé Cyrusnac Babyloniat, és hasonlatos képpen tölt tétetés Izraellel. Esdr. v. 14. & 22.

által mondattatuán, az WR fel indíta az Cyrusnac Perſiai királynac ſiuét, ki meg hirdeté az ő egéſi birodalmában, és iráſáual vgyan azont bizonitá, monduán.

23 Ezt mondgya Cyrus az Perſiai király, b az Mennec WRa Iſtene ez egéſi földnec birodalmát nékem adta, és ő meg paranczolta énnékem, hogy az ő házát meg eppíczem Ieruſálemben, melly vagyon Iudah földén; Az ki azért az ő népe közzül akaria eppíteni azt, az ő WRa Iſtene légyen azzal, mennyen fel házáiába.

AZ MANASSESNEC IV. DAH KIRALLYANAC KÖNYÖRGESE, MIKORON TARTATNEC BABYLONBAN AZ FOGSAGBAN.

Es imatſág ninczen ſem az Sido ſem az Görög Bibliában.

MINDENHATO WRam Iſten, ki vagy az mi attyáinknac, Abrahamnac, Iſaknac, Iácobnac, és az ő igaz maradékioknac Iſtene, ki az Menyet és az földet teremtetted minden ékeſségekuel, ki meg allacad az tengert az te paranczolatodnac beſzédével, ki bé rekeſztéd az mélyſéget, és meg peczétletted az te rőtteneres és diczőſéges Neuedded; Kitől mindenec rőttegnec és reſketnec az te hatalmas orczád előtt, mert az te diczőſégednec nagyſága el viſelhetetlen, és az bűnőſöc ellen való fenyegető haragodis el hordozhatatlan, meg igért irgalmaſságodis pedig végheteden és czodálatos: Mert te vagy az feleſéges WR, magaſſágos, kegyelmes, nagy türhető, és igen irgalmas, és ki az embereket ſánod. Te vagy WRam ki az te ió vóltodnac nagyſaga ſerint igértéd hogy meg ſánod az embereket, és meg boczáſs azoknac az kic ellened vétkezendnec, és az te nagy kegyelmeſséged ſerint az te Decretomodból adſ meg terét az bűnőſöknec az ő iduőſségekre. Te (mondom) WRam Iſten az igazaknac Iſtene, nem hánod az igazaknac pœnitentiát, mint Abrahamnac, Iſaaknac és Iácobnac, kic te ellened nem vétettec, hanem énnékem hatal pœnitentiát ki bűnős vagyoc: Mert az én bűneim az tenger főuényénec ſamalhatatlan ſokſágán felől haladgyác. Igen ſoc WRam az én hamiſſágom, igen ſoc, és nem vagyoc méltó ki az magas Egekre fel tekinczec az én hamiſſágomnac ſokſága miatt. Meg görbettem az raytam való ſoc vaſac miatt, anniéra hogy meg feliemet ſem emelhetem fel, de tenkt nem könyörül raytam, mert haragodot fel gerieſztettem, miuel hogy te előtted vtálatos dolgokat czelekedtem, vgy mint ki akaratodat hátra hagyám, paranczolatidat nem tartám meg, hanem ezec helyett minden vtálatos dólgokat czelekedém, és ſoc botránkozáſokat: Azért moſt az én bűuemnec terdeit meg haytom, kéruén tőled kegyelmet. Vétkeztem WRam ellened, vétkeztem, és az én hamiſſágimat eſmérem. Kérlec azért WRam tégedet, boczáſs meg WRam énnékem, boczáſs meg, és engemet az én hamiſſágimmal egyetemben el ne veſeſs, és az te haragodban ne tarcz mind őrőcké eſ kénokban, és engemet pokolnac kénnyára ne ítély, mert te vagy az Iſten, az igaz pœnitentia tartóc Iſtene. Mutaſd meg én bennem minden ió vóltodot, engemet méltatlant meg ſabadituán az te nagy irgalmaſságodból, kiért énis egéſ életemben diczérlec tégedet, mert tégedet diczér az mennyeknec minden ereie, és tiéd à diczőſég mind őrőckön őrőcke,

AMEN.

* * *